

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 ΑΘΗΝΩΝ ΕΞΑΜ. ΦΡ. 3 ΕΤ. 6
 ΕΠΑΡΧΙΩΝ » » 4 » 8
 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ » » 5 » 10

ΕΤΟΣ Α'

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ
 ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΔΕΠΤΑ 70
 ΕΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗ . . » 95

ΜΑΡΤΙΟΣ



ΓΡΑΦΕΙΟΝ
 ΟΔΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗ
 πλησίον της Μητροπόλεως
 Ἄριθ. 26

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΕΚΔΟΤΗΣ
 ΝΙΚ. Γ. ΙΓΓΛΕΣΗΣ

ΑΘΗΝΗΣ, 1883

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ



Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΓΟΡΤΣΑΚΩΦ

(ἴδε σελ. 28.)

ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

ΠΑΡΙΣΙΝΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

Ἄναμφιβόλως ὁ κ. Δεκαμὸρ εἶνε τὸ κάλλιστον ἔργον τοῦ Φεγιέ.

Ὅσα εἶπον ἄλλοτε περὶ αὐτοῦ ὅτι ὡς παρατηρητὴς ἐπινοεῖ μᾶλλον εὐφυῶς ἢ εἰσοδεῖ βαθέως εἰς τὰ μύχια τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ὅτι ἔχει μὲν λεπτάς τινας ἀποχρώσεις, ἀλλὰ δὲν ζωγραφεῖ τὸ πάθος ἐν ὄλῃ αὐτοῦ τῇ ἐντάσει, ὅτι κατορθοῖ ν' ἀρέσῃ, ἀλλ' αἱ ἐκ τῶν ἔργων του ἐντυπώσεις εἶνε παροδικαὶ καὶ οἱ ἥρωές του στεροῦνται πρωτοτυπίας, πάντα ταῦτα διέψευσεν ἡ μυθιστορία αὐτή, δημοσιευθεῖσα τὸ 1867. Οἱ κριταὶ μετήλλαξαν τότε γνώμη· ἀπεφάνθησαν δὲ κρίνοντες τὸ νέον τοῦτο ἔργον ὅτι εἶνε ἀληθῆς ἀπεικόνισις τοῦ πραγματικοῦ βίου καὶ ὅτι ἂν τινες σκηναὶ τῆδε κακεῖσε ἐπιτυχῶς διεξαγόμεναι ἔχωσι τὸ κτηνῶδες τῆς πραγματικῆς Σχολῆς, ἀλλ' ὅμως ὁ χαρακτήρ τοῦ ἥρωός του καὶ τῆς ἐνόχου γυναικός εἰσιν ἐξαιρετοῦ καλλονῆς καὶ ὅταν ἔτι φθάνωσι μέχρι κυνικότητος.

Ὁ Φεγιέ κατήρξατο τοῦ σταδίου του διὰ τῆς μυθιστορίας, ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων καὶ κρυπτόμενος ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Desiré Hazard. Τὸ πρῶτον ἔργον του ἦν ὁ Μέγας γέρων. Καὶ ἀνεγνώρισαν μὲν ἐν αὐτῷ φαντασίαν καὶ ἐπινοητικὸν πνεῦμα, ἀλλ' ὅμως διέκρινον ἐπίσης καὶ τὸν πρωτόπειρον, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἐνότητά ἐν τῷ ἔργῳ καὶ ὅστις θέλων νὰ ἐκπλήξῃ τὸν ἀναγνώστην κατέφευγεν εἰς ἀπιθανότητας καὶ οὐτοπίας.

Αἱ ἀρεταὶ καὶ κακίαι τοῦ συγγραφέως ἐγνώσθησαν κάλλιον διὰ τῶν μετέπειτα αὐτοῦ μυθιστοριῶν, τὰς ὁποίας ἔγραψε μόνος καὶ ἐξ ἰδίας ὅλως ἐμπνεύσεως. Τοιαῦται μετὰ ἄλλων ἡ Ὀνεστά, δημοσιευθεῖσα τὸ 1848 ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει τῶν δύο Κόσμων, ἡ Μικρὰ Κόμησσα, αἱ Περιπέτειαι ἀπόρου νέου. Τὸ τελευταῖον μετετράπη βραδύτερον εἰς δράμα καὶ ἐδιδάχθη ἐπιτυχῶς ἀπὸ τῆς σκηνῆς. Νεώτατον δὲ τῶν διηγηματικῶν του ἔργων εἶνε ἡ Ἱστορία τῆς παρισίνης, ἀριστοτέχνημα οἰκοδομηθὲν ἐπὶ σαθρᾶς βάσεως, ἐν ᾧ ὅμως ἐξέχει ἰδίως ὁ χαρακτήρ τῆς μητρὸς τοῦ Κόμητος Λέρνη.

Ἄλλ' ὁ Φεγιέ ἔγραψεν ὁμοίως δράματα καὶ κωμωδίας. Ἦρχισε δὲ καὶ ἐν τῷ δράματι συνεργαζόμενος μετ' ἄλλων. Τὸ κωμειδύλλιον Νύξτρομερά, αἱ μονόπρακτοι κωμωδίαὶ ὁ Ῥωμαῖος Ἀστὸς καὶ τὸ Echee et Mat καὶ δύο ἕτερα δράματα Πάλμας καὶ τὸ γῆρας τοῦ Ῥεχελιέ ἦσαν αἱ πρῶται αὐτοῦ ἀπόπειραι. Ἐμιμήθη εἶτα τὸν Μυσοῦ καὶ κατ' αὐτὸν ἔγραψε σειρὰν ὄλην σκηνῶν, καὶ παροιμιῶν ἅς ἐφιλοξένει εἰς τὰς σελίδας αὐτῆς ἢ Ἐπιθεωρήσεις τῶν δύο Κόσμων. Ἐξ αὐτῶν μνημονεύονται εὐφῆμως ἡ Λευκὴ Θορίξ, τὸ ὑπὲρ καὶ κατὰ, ἡ Χρυσὴ κλεῖς, ἡ Νύμφη, τὸ Χωρίον. Γενναίωτερά ἔργα ἐπεσκίασαν μετ' ὀλίγον τὰ πρῶτα ταῦτα δοκίμια. Ἡ Ἀπολύτρωσις καὶ ἡ Δαλιδὰ ἐθεωρήθησαν τῶνόντι

ἀσυγκρίτως ἀνώτερα. Ἐν τῷ πρῶτῳ ὁ ποιητὴς περιέγραψε θέμα μὲν παλαιόν, ἀλλὰ διὰ χρωμάτων ὅλως νέων καὶ τέχνης καὶ λεπτότητος, τὴν ἐξάγνισιν ἑταίρας διὰ τοῦ ἔρωτος. Ἐν τῷ δευτέρῳ παρέστησε τοῦναντίον ἑταίραν καταπνίγουσαν, διὰ τῶν θωπειῶν τῆς τὸ πνεῦμα καλλιτέχνου, προτιμήσαντος τοῦ ἡρέμου κοινωνικοῦ βίου ἐν τῷ γάμῳ καὶ τῇ οἰκιακῇ εἰρήνῃ τὸν ἐξημμένον καὶ ταραχώδη ἐκείνης ἔρωτα. Μεταξὺ τῶν δύο παρενέπεσεν ἡ Κρίσις, διδαχθεῖσα τὸ 1854 καὶ βραδύτερον τὸ 1860 ἀνεβιάσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ Πειρασμός, περὶ τοῦ ὁποίου ἰδίως ἔγραψεν ἐκ τῶν κριτικῶν ὁ Ἰππόλυτος Λουκάς ὅτι ἐνῷ ἔχει τοσαύτας ἀπιθανότητας κατορθοῖ ἐν τούτοις νὰ διατηρῇ ἄγρυπνον μέχρι τέλους τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ.

Ἀπὸ τοῦ 1862 ὁ Φεγιέ συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἀκαδημαϊκῶν τῆς Γαλλίας. Προσεκλήθη τότε νὰ καταλάβῃ τὸ κενωθὲν ἐδώλιον τοῦ μυθιστοριογράφου Σκριῖθ. Εἶτα διωρίσθη βιβλιοφύλαξ τῶν αὐτοκρατορικῶν οἰκημάτων, ἀλλ' ἀπὸ τῆς τετάρτης Σεπτεμβρίου 1871, ὅτε ἐπῆλθεν ἡ μεταβολὴ καὶ ὁ αἰχμάλωτος τοῦ Σεδὰν καθηρεῖτο τοῦ θρόνου καὶ ἀνεκηρύσσεται ἡ δημοκρατία, ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ἀπαλλαγέντα τῆς ὑπηρεσίας ταύτης. Ὁ Ἰούλιος Σίμων τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1871 ἐνόμισε δίκαιον νὰ ἐξακολουθῇ παρέχων αὐτῷ τὸν μισθόν, ἀλλ' οὗτος ἠρνήθη νὰ δεχθῇ ἀντιμισθίαν τινὰ καταργηθέντος ἀξιώματος. Καὶ ἡ εὐγενῆς αὐτῆ ἀρνήσις δικαίως ἀναφέρεται εἰς ἔπαινον τοῦ συγγραφέως.

Ὁ Ὀκτάβιος Φεγιέ ἐγεννήθη, ὡς γνωστόν, ἐν Σαιν-Λὸ τοῦ διαμερίσματος τῆς Μάγχης τὴν 11^{ην} Αὐγούστου 1812. Εἶνε ἐπομένως ἤδη γέρων καὶ ὅμως ἐν τῇ καρδίᾳ του οὐδόλως ἀπεσβέσθη τὸ πῦρ τῆς νεότητος, οὔτε ἡ φαντασία του ἠσθάνθη τινὰ κόπωσιν. Ἡ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ δραματικοῦ Γυμνασίου διδαχθεῖσα ἄρτι Παρισίνη μυθιστορία εἶνε ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ταύτης. Ἐχει μὲν ἴσως ἀπιθανότητας τὸ δράμα καὶ ἄλλας περὶ τὴν οἰκονομίαν ἐλλείψεις, ἀλλ' ὅμως εἶνε πιστὴ εἰκὼν τοῦ παρισίνου βίου καὶ τῆς κοινωνίας ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ὑποτίθεται ἡ σκηνή, εἶνε ζωηροτάτη ἠθογραφία, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ ἂν ποῦ ὁ χρωστήρ ἀτελῶς ἐχρωμάτισεν, εὐχερῶς πλήν διακρίνεται πολλαχοῦ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἀριστοτέχνου.

* *

Ἦτο εὐτυχῆς ὁ νέος Ταρζὺ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορυβώδους ἐκείνου παρισίνου κόσμου, διότι ἠδύνατο καὶ οὗτος νὰ θορυβῇ καὶ ν' ἀκούῃ τὸ ὄνομά του προφερόμενον ὑπὸ μυρρίων στομάτων. Ἦτο ἑκατομμυριοῦχος. Ἐπὶ πλέον ἐνυμφεύθη γυναῖκα ὡραιότατην, ἣτις ἄτρωτος καὶ ξένη ἀπέναντι οἰουδήποτε παρασπόνδου ἔρωτος, ὃν καὶ τὸ κάλλος τῆς ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ, ἦτο πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη πρὸς τὸν σύζυγον, τοῦλάχιστον μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας. Ἡ Μαρκέλλα ἦτο ἀξιολάτρευτος καὶ πολλοὶ ἐφθόνουν τὴν τύχην τοῦ Ταρζύ.

Καὶ ὅμως ὑπῆρχε τι, τὸ ὅποιον ἠπειλεῖ νὰ ἐξουδετερώσῃ, ἴτην εὐδαιμονίαν του. Ὁ Ταρζὺ εἶχε τὸν σάρακα εἰς τὴν καρδίαν καὶ μέλαινά τις σκέψις ἐβασάνιζε τὴν διάνοιάν του, ὑπόνοια μᾶλλον ἄοριστος, λεληθότως εἰς-

χωρήσασα, ἀφ' ὅτου εἶδε θνήσκοντα τὸν πατέρα του ὑπὸ περιστάσεις παραδόξους καὶ ἀνεξηγήτους. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ μήτηρ του ἐφαίνετο κατεχομένη ὑπὸ μυστηριώδους τινὸς θλίψεως· πυρετός, ἀγρυπνίαι, νευρικοὶ σπασμοὶ κατέτρυχον αὐτὴν καὶ πολλάκις ἠκούσθη προφέρουσα κατ' ἰδίαν τὴν λέξιν τύψις, ἣτις μυρίουσι δύναται νὰ προκαλέσῃ στοχασμούς. Τὴν λέξιν ταύτην προφέρουσι συνήθως οἱ ἔνοχοι. Ἦτο λοιπὸν καὶ αὕτη;

Ἡμέραν τινὰ ἡ μήτηρ κατέλαβε τὸν υἱὸν ὑπὸ τῆς σκέψεως ταύτης βασανιζόμενον· ἐνόησεν ὅτι ἐσυκοφαντεῖτο ἐν τῇ διανοίᾳ του καὶ ἀπεφάσισε νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὁ πατὴρ Ταρζὺ ἀπώλεσε παίζων εἰς τὰ χρηματιστήρια χρήματα ξένα ἐμπιστευθέντα αὐτῷ παρὰ φίλου καὶ ἀνερχόμενα εἰς τρία ἑκατομμύρια φράγκων. Ὁ φίλος οὗτος εἶχε θυγατέρα ἐκ μὴ νομίμου γάμου, ἣτις ἦτο ἤδη ἡ σύζυγος τοῦ βαρῶνος Σεβριάλ, ὅστις ἐπίσης ἦτο ἑκατομμυριοῦχος. Εἰς ταύτην λοιπὸν θὰ περιήρχετο ἡ περιουσία ἐκείνη, ἐὰν ὁ υἱὸς Ταρζὺ ἀπεφάσιζε νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν κληρονόμον, ὅσα ὁ πατὴρ του διεσπίαθιζε χρήματα. Ἀλλὰ τούτου γενομένου, ὁ σήμερον μέγας καὶ περιδοξὸς τῆς παρισίνης κοινωνίας, θὰ περιήρχετο εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν· πλούτη, δόξα, τιμαὶ τὰ πάντα θὰ ἐξηφανίζοντο ὡς ὄνειρον θερινῆς νυκτός, ὡς μαγεία. Ὁ Ταρζὺ ἠρώτησε τὴν συνείδησίν του, προετίμησε νὰ ἀπομείνῃ πτωχὸς μᾶλλον καὶ τίμιος ἢ πλούσιος καὶ κλέπτης καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ Σεβριάλ.

Ὁ πλούσιος ἐκεῖνος τραπεζίτης, ὅστις καὶ τοσοῦτος ἂν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τοὺς παραδόλους αὐτοῦ ἔρωτας, οὐδόλως ἐξεπλάγη ἐκ τῆς τιμιότητος τοῦ νέου Ταρζὺ· ἐδέχθη εὐχαρίστως τὴν ἀπότισιν ἀγνώστου χρέους καὶ ὑπεχρέωσε τὴν σύζυγον νὰ δεχθῇ καὶ αὕτη τὴν ἐπιστροφήν τοῦ πατρικοῦ καταπιστεύματος. Ἠρκέσθη ἀντὶ οἰασδήποτε ἀμοιβῆς ἄλλης νὰ ἐγγράψῃ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὑπαλλήλων του καὶ τὸ ὄνομα τοῦ τιμίου ὀφειλέτου. Ἐσκέφθη δὲ συγχρόνως ὅτι ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ τὸ προσεγεχθὲν ποσὸν ὑπὲρ τῶν ὀρχηστρίδων τοῦ Μελοδράματος ἐξ ὧν ἡ δεσποινὶς Ῥόζα κατεβασάνιζεν ἀπὸ πολλοῦ τὸν ἐρωτιῶντα τραπεζίτην.

Ταῦτα δὲν ἠγνόει ἡ βαρωνὶς Σεβριάλ, ἣτις ἐπίσης ἔφερε βαρέως ὅτι ἀναγκασθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ νὰ δεχθῇ τὴν κληρονομίαν ἀνεγνώρισε τὴν μητέρα της ὡς ἔνοχον.

Τὴν μετατροπὴν τῆς τύχης ἡσύχως ὑπέμενεν ὁ Ταρζὺ· ἡ Μαρκέλλα ἦτο ἀπαρηγόρητος. Στερηθεῖσα τῶν προτέρων ἀπολαύσεων, εἶδεν ἑαυτὴν ἀποξενουμένην τῆς τύχης τοῦ κόσμου καὶ ὑπέικουσα εἰς ὀλεθρίας συμβουλάς ἐγκατέλιπε ἡμέραν τινὰ τὸν συζυγικὸν οἶκον. Ἐφαντάσθη ὅτι ἠδύνατο νὰ διαπρέψῃ ὡς ἀοιδὸς καὶ ἠκολούθησε τὸν Ἰουλιάνην ἀπερχόμενον εἰς Ἀμερικὴν.

Ἡ δυστυχία εἶνε ἡ λυθία λίθος, ἐνθα δοκιμάζεται ἡ δύναμις τῆς ἀρετῆς, ἡ κάμινος ὅπου διαχωρίζονται ὁ χρυσὸς καὶ αἱ σκωρίαί. Ἡ Μαρκέλλα ἦτο εὐτυχὴς καὶ ἦτο πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη, εὐθύς ὡς ἡ δυστυχία ἐπάτησε τὸν οὐδὸν τῆς θύρας της, ἐγκατέλιπε πατρίδα καὶ σύζυγον καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἰουλιάνην.

Μετ' ὀλίγον διεδόθη ὅτι τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ ἐπέβαινον οἱ δύο φυγάδες ἀνεφλέγη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ὠκεανοῦ.

Ὁ βαρῶνος Σεβριάλ δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἀπέθανεν αἰφνιδίως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ συμποσίου, τὸ ὅποτον προσέφερον εἰς τὴν εὐνοουμένην του Ῥόζαν. Ἡ χήρα Σεβριάλ ἔσπευσε τότε νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ γενόμενα, ἀποδίδουσα εἰς τὸν Ταρζὺ τὰ καταβληθέντα, ἐπὶ τῷ προσήματι δανείου. Ἀλλ' ἐνῷ οὗτος ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ ταῦτα, δὲν δύναται ὅμως καὶ νὰ κρύψῃ αἴσθημά τι ὅπερ ἐνεφώλευεν ἐν τῇ καρδίᾳ του. Ἡ Σεβριάλ δὲν ἠγνόει τοῦτο, ἤθελεν ὅμως νὰ πεισθῇ πρότερον καὶ τότε ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα.

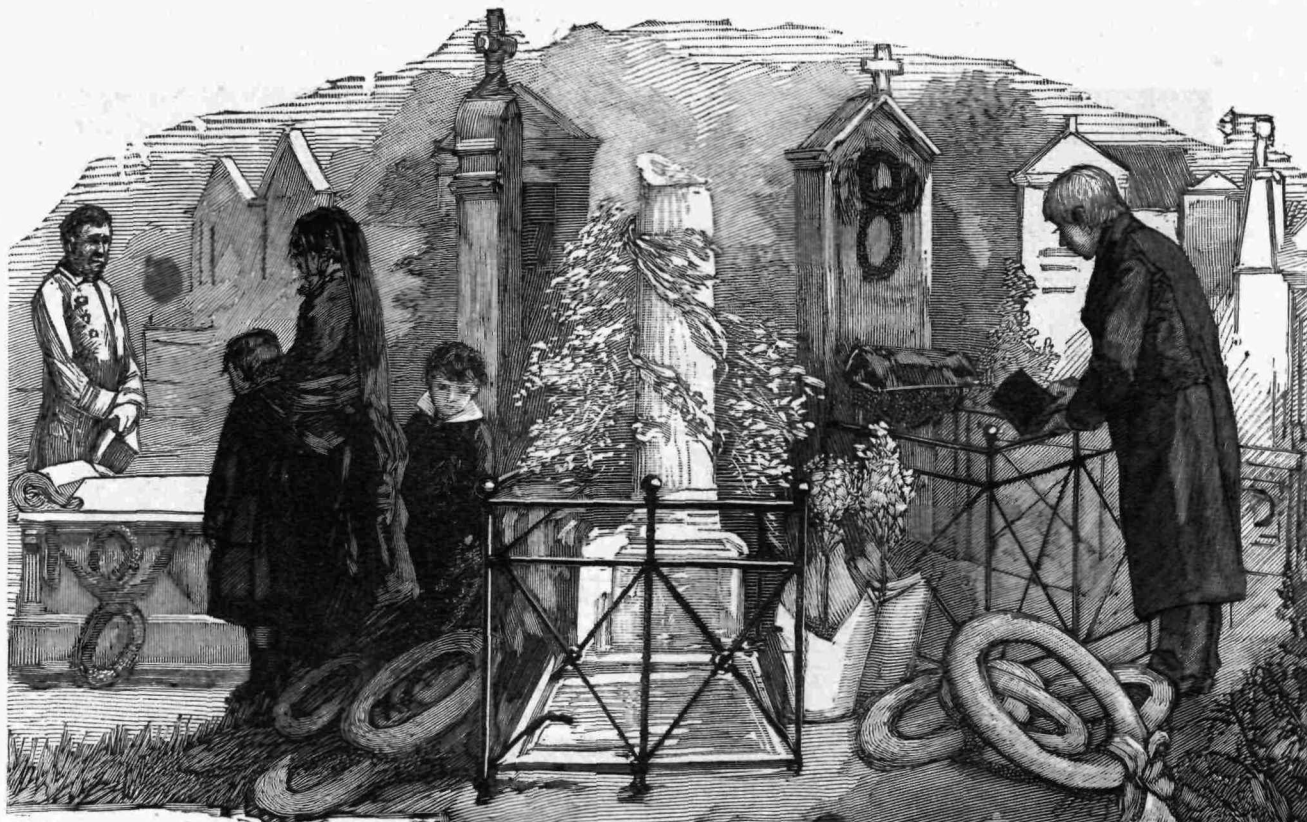
Οὕτως ἦσαν ἐπὶ θύραις οἱ γάμοι αὐτῶν, ὅτε, θεὸς ἐκ μηχανῆς, ἐπανέρχεται ἡ ὡς νεκρὰ νομιζομένη σύζυγος. Καὶ ἐπανερχεται, ἀσθενής, καταβεβλημένη καὶ δειλὴ, μὴ τολμῶσα οὔτε κἂν ν' ἀτενίσῃ τὸν ὑπ' αὐτῆς ἀνάνδρως ἐγκαταλειφθέντα σύζυγον. Θὰ συγχωρήσῃ ἄρα γε αὐτὴν ὁ Ταρζὺ;

Ὁ ἱατρὸς Σενέλ ἀνέλαβε νὰ ἰκετεύσῃ ὑπὲρ αὐτῆς τὴν συγγνώμην· ἀλλ' ὁ προδοθεὶς σύζυγος ἀρνεῖται καὶ ἡ Μαρκέλλα, ἣτις ὀπισθεν θύρας κεκρυμμένη ἤκουσε τὴν καταδικὴν της, ἀναγνωρίζουσα ὅτι ἦτο ἀναξία τῆς χάριτος ταύτης καὶ ἀναξία τῆς ζωῆς, καταφεύγει εἰς τὸ δηλητήριον καὶ ἐκπνέει πρὸ τῶν ποδῶν του, ἀφοῦ κατὰ τὴν ὑπάτην ταύτην στιγμὴν κατορθοῖ ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῶν χειλέων του τὴν συγγνώμην.

Κ. Γ. ΞΕΝΟΣ

Ἡ ΠΑΡΑ ΤΩΙ ΑΓΑΘΩΙ ΘΕΩΙ ΕΟΡΤΗ

Ὁ Ξενοφῶν ἀναφέρει ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ ὅτι τὴν ἀχαριστίαν οἱ Πέρσαι αὐστηρῶς ἐκόλαζον· «οἶονται γάρ, λέγει, τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους»· Τὴν ἀλήθειαν τούτων τῶν λόγων τῆς Ἀττικῆς μελίσης ἐπικυροῖ πῶς αὕτη τῶν νεωτέρων Περσῶν ἢ περὶ ἀχαριστίας ὑπόληψις, παραβαλλόντων διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἔθνικοῦ αὐτῶν ποιητοῦ, τοῦ Saadi, τὸν ἀχάριστον πρὸς τὸ πῦρ τὸ κατακαῖον τὸν τιμῶντα αὐτὸ πυρολάττην. Ἀλλ' αὕτη βεβαίως ἡ δικαιολογικὴ τῶν Περσῶν θεωρία ἀνήκει εἰς χρόνους καὶ εἰς πνεύματα, ἐν οἷς τὸ δίκαιον δὲν διακρίνεται ἀπὸ τῆς ἠθικῆς, ἀλλ' ἀμφοτέρα συνηνωμένα δημιουργοῦσι νόμους καὶ ποιητικὰς παραστάσεις, καθ' οὓς ἰδίως διαφαίνεται ἡ ἀγανάκτησις τοῦ μὴ βλέποντος καμπτόμενον τῆς κοινωνίας τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸν διπλοῦν τοῦτον καὶ δυσφόρητον ζυγόν. Καὶ ἡ φράσις τοῦ Ξενοφῶντος περὶ τῶν νόμων τῶν Περσικῶν «καὶ ὃν ἂν γινῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολλάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς» καὶ ἡ τοῦ Saadi ποιητικὴ παρομοίωσις τοῦ ἀχαρίστου πρὸς τὸ πῦρ τὸ καῖον τὸν πυρολάττην μαρτυροῦσι τῶν λόγων ἡμῶν τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ τὸ δίκαιον ὑπάρχει διακεκριμένον ἀπὸ τῆς ἠθικῆς,



Connais-tu la maison basse
Où tu logeras un jour?
On a mesuré l'espace:
L'herbe foisonne alentour.

Elle n'a point de fenêtres;
C'est un logis assez noir,
Au dedans, l'on n'y peut voir;
Au large nul n'y peut être.

L'air y manque, et cependant
Jamais, accusant son gîte,
L'être pâle qui l'habite
Ne se plaint en descendant.

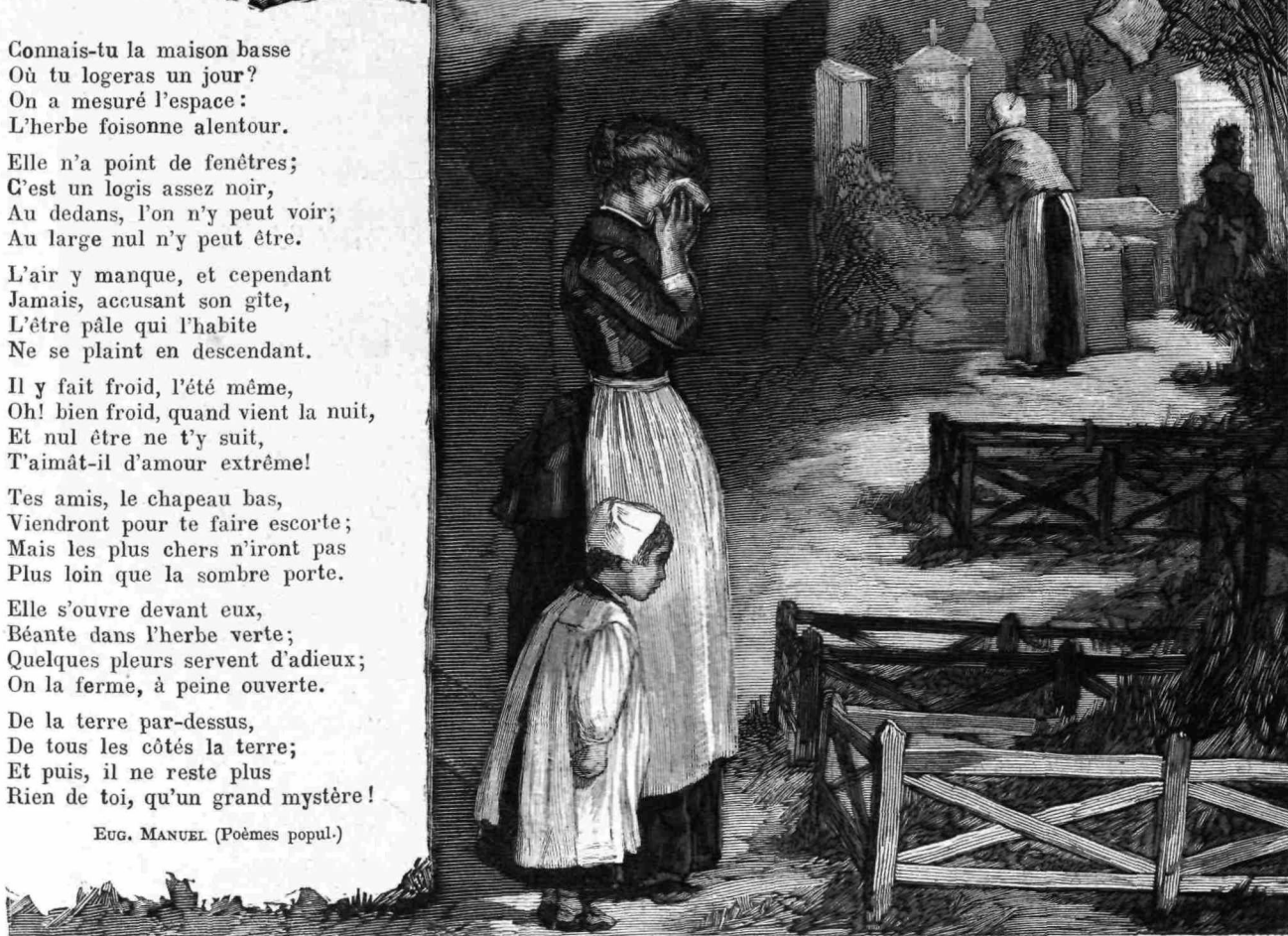
Il y fait froid, l'été même,
Oh! bien froid, quand vient la nuit,
Et nul être ne t'y suit,
T'aimât-il d'amour extrême!

Tes amis, le chapeau bas,
Viendront pour te faire escorte;
Mais les plus chers n'iront pas
Plus loin que la sombre porte.

Elle s'ouvre devant eux,
Béante dans l'herbe verte;
Quelques pleurs servent d'adieux;
On la ferme, à peine ouverte.

De la terre par-dessus,
De tous les côtés la terre;
Et puis, il ne reste plus
Rien de toi, qu'un grand mystère!

EUG. MANUEL (Poèmes popul.)

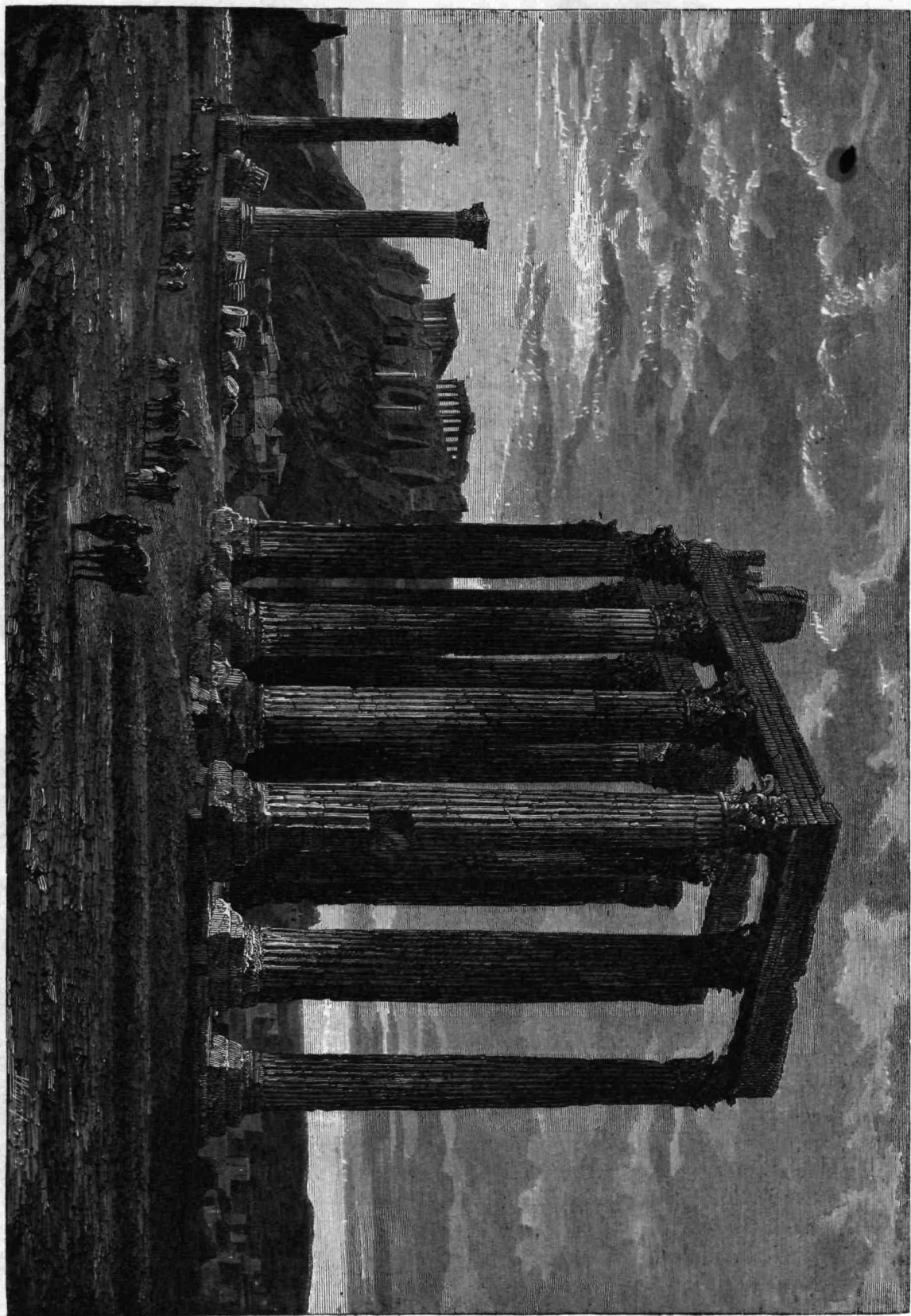


Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

(18. σελ. 22)

ἦς ὁ κύριος χαρακτήρ εἶνε τὸ ἀνεξανάγκαστον. Τὸ δίκαιον εἶνε ἡ ἠθικὴ ἐν τινι σχετικῇ αὐτῆς μορφῇ, ἥτοι ἐφ' ὅσον δύναται νὰ ἐξασκηθῇ ὑπὸ παντὸς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἔνεκα

χρεώσεις, ἀλλ' ἡ ἠθικὴ μόνον καθήκοντα. Τὸ δίκαιον ἔχει φύσιν ἐπιβλητικὴν—ἀπαιτεῖ ἀκριβῆ ἱκανοποίησιν, ἡ ἠθικὴ τούναντίον ἔχει φύσιν, οὕτως εἶπεῖν, ὑποβλητικὴν



ΕΡΕΜΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΔΙΟΣ

(18, σελ. 28)

δὲ τούτου καὶ τὸ γεγονός τῆς εἰς τὴν νομοθεσίαν εἰσαγωγῆς τῶν ὀρισμῶν τῆς ἀπολύτου ἠθικῆς εἶνέ τι σπάνιον καὶ ἐξαιρετικόν. Τὸ δίκαιον γινώσκει δικαιώματα καὶ ὑπο-

δημιουργεῖ ὑποχρεώσεις καὶ ἀποδέχεται μόνον εὐγνωμοσύνην. Εἴπομεν ἀποδέχεται, οὐχὶ δὲ ἀπαιτεῖ· τὸ ἀπαιτεῖν εἶνε ὄρος τοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ τῆς ἠθικῆς· ὅθεν ἡ

ἀγνή καὶ καθαρὰ ἠθικὴ ἐπιβάλλει τὸ καθήκον χωρὶς ν' ἀποβλέπη εἰς ἄλλο τι παρ' αὐτό. Τοιαύτην ἔννοιαν ἔχει τὸ ὠραῖον τῶν Γάλλων ῥητόν:

Fais ce que dois, advienne que pourra.

Τὸ αὐτὸ σημαίνει τὸ ἔτι τούτου ὠραιότερον καὶ ποιητικώτερον τῆς δημοτικῆς ἡμῶν φιλολογίας δίστιχον:

Κάμε τὸ καλὸ

Καὶ ρίχ' το 'ς τὸ 'γιαλό.

Τὸ αὐτὸ τέλος ἐκφράζουσι καὶ οἱ οὐράνιοι ἐκεῖνοι λόγοι: « Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν » καὶ οἱ ἄλλοι, οὗς πολλάκις ἔτυχε ν' ἀκούσωμεν καὶ ν' ἀναγνώσωμεν διακωμωδουμένους ὑπὸ λογικῶν ζῶων ἀξίων διακωμωδῆσεως.

Ἄλλὰ δυστυχῶς τὰ ἀνωτέρω τεκμήρια ἐμφαίνουσιν οὐχὶ μόνον τὸ ἀνιδιοτελὲς τῆς ἠθικῆς ἀλλὰ καὶ τὸν ἀκάνθινον στέφανον, δι' οὗ πολλάκις περιβάλλεται ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ποσάκις τὸ ἀγαθὸν δὲν ρίπτεται κατὰ τὸ ἡμέτερον δίστιχον εἰς τὸν αἰγί α λ ό ν! Ποσάκις τὸ γλυκὺ δάκρυ τῆς συμπαθείας δὲν διαδέχεται ἡ πικρὰ τῆς μετανοίας ἀδημονία! Ἄλλὰ πόσον ἀφ' ἑτέρου σπανίως καὶ τὸ ἀγαθὸν προσφέρεται ἄνευ ἰδιοτελείας καὶ ἄνευ ὀπισθοβουλίας (arrêre—pensée)! Πόσον σπανίως ἢ ἀριστερὰ χεὶρ ἀγνοεῖ τὴν εὐεργεσίαν τῆς δεξιᾶς καὶ ἐν γένει πόσον δυσκόλως δύναται νὰ συναπαντήσῃ καθαρὰ εὐεργεσία μετὰ καθαρῶς εὐγνωμοσύνης! Ταῦτα εἶνε ἀλήθειαι βεβαίως πασιγνώστοι, ἀλλ' ὀλίγοι, πιστεύομεν, παρ' ἡμῖν ἀνεγνώσαν ἐσχάτως ἐν τῇ *Revue politique et littéraire* (τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1882) τὸ ὠραῖον ἐν πεζῷ λόγῳ ποιημάτιον τοῦ Ivan Tourguénef, τὸ διατυποῦν χαριέστατα τὴν περὶ τῆς ὀ λόγος ἀλήθειαν δι' ὠραίου τινὸς διδακτικοῦ μυθεύματος, ὅπερ χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ φιλότου « Ἀττικοῦ Μουσείου » δημοσιεύομεν κατωτέρω ἐν πιστῇ μεταφράσει, εὐχόμενοι ἵνα καὶ παρ' ἡμῖν ἀναφανῇ πως δαφιλεστέρα ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον μυθευματικῆ τῶν τοιούτων ἠθικῶν ἔννοιῶν παράστασις.

« Η ΠΑΡΑ ΤΩ ΑΓΑΘΩ ΘΕΩ ΕΟΡΤΗ

» Ἡμέραν τινὰ ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἀγαθὸν Θεὸν νὰ τελέσῃ ἑορτὴν ἐν τῷ κυανῷ αὐτοῦ ἀνακτόρῳ.

» Πᾶσαι δ' αἱ ἀρεταὶ προσεκλήθησαν, αἱ ἀρεταὶ μόναι· οἱ ἄνδρες δὲν προσεκλήθησαν, ἀλλὰ μόνον αἱ γυναῖκες.

» Παρεγένοντο δὲ πολλαὶ ἀρεταί, μεγάλαι καὶ μικραί. Αἱ μικραὶ ἀρεταὶ ἦσαν τερπνότεραι καὶ συμποτικώτεραι τῶν μεγάλων, ἀλλὰ πᾶσαι ἐφαίνοντο πολὺ εὐηρεστημέναι καὶ διελέγοντο φιλοφρόνως πρὸς ἀλλήλας, ὡς ἀρμόζει εἰς πρόσωπα πεφιλημένα καὶ δὴ συγγενῆ.

» Ἄλλ' αἰφνης ὁ Θεὸς παρατηρεῖ δύο περικαλλεῖς δεσποίνας φαινομένας ἀγνώστους πρὸς ἀλλήλας. Ὁ οἰκοδεσπότης ἔλαβε τὴν ἑτέραν τούτων τῶν δεσποινῶν ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ τὴν προσήγαγε πρὸς τὴν ἄλλην.

» — Ἡ εὐεργεσία, εἶπεν ἀποβλέπων πρὸς τὴν πρώτην. — Ἡ εὐγνωμοσύνη, προσέθηκε δεικνύων τὴν ἄλλην.

» Αἱ δύο ἀρεταὶ ἐξεπλάγησαν ἀμυθῆτως: ἐξ ὅτου ὁ

κόσμος εἶνε κόσμος, καὶ ἦτο ἔκτοτε χρόνος πολὺς, συνηγνῶντων κατὰ πρῶτον ἐκεῖ! »

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρίου 1883.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Δ. ΒΑΛΒΗΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

Ἐχουσι καὶ οἱ νεκροὶ τὴν ἑορτὴν τῶν! Οἱ ζῶντες, οἱ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου εἰσέτι ἀγωνιζόμενοι, καὶ τῶν τέρψεων αὐτοῦ ἀπλήστως ἀπολαύοντες, ἐν τῷ μέσῳ τοσούτων ἑορτῶν καὶ πανηγύρεων, ἀφιεροῦσι καὶ μίαν εἰς τοὺς νεκροὺς ἡμέραν. Ἡ παγερὰ λήθη ἦν ἀναγκαίως ὁ χρόνος συνεπιφέρει, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀνασύρει ἀπὸ τῶν τάφων τὴν μέλαιναν σκιάν τῆς, καὶ οἱ σιγηλοὶ ἐκεῖνοι οἰκίσκοι μεταβάλλονται εἰς βωμοὺς λατρείας πρὸς τὰς ἀποπτώσας ψυχάς.

Τοιαύτη ἑορτὴ τελεῖται καὶ ἐν Παρισίοις τὴν πρώτην Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους. Ἡ πόλις τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀπολαύσεως, ἢ κατ' ἐξοχὴν λάτρις τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἡδονῆς, τὴν ἡμέραν ἐκείνην συρρέει σύσσωμος εἰς τὰ κοιμητήρια, ὅπου ὁ θόρυβος τῆς ζωῆς διαλύει τὴν σιγὴν τοῦ θανάτου. Ἄνθη καὶ δάκρυα εἰσὶ πανταχοῦ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ μόνα δῶρα ἅτινα οἱ ζῶντες ἔχουσι διὰ τοὺς νεκρούς. Καὶ καλύπτουσι λοιπὸν δι' ἀνθέων τοὺς προσφιλεῖς τῶν τάφους, καὶ κλίνουσι ἐκεῖ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὸ γόνυ, καὶ θρηνοῦσιν... ἰδοῦ... ἐκεῖ δύστηνος μῆτηρ μονογενὲς τέκνον τῆς, πέραν ταλαίπωρος ἀδελφὸς τρυφερὰν ἀδελφὴν του, ἀλλαχοῦ ἀπρωφανισμένος υἱὸς λατρευτὸν πατέρα. Ἐπὶ παντὸς τάφου ἢ αὐτῆ ἀνελίσσεται σκηνὴ σπαρακτικὴ καὶ ἁγία.

Ἐν Παρισίοις ὑπάρχουσι εἴκοσι περίπου κοιμητήρια· ἀλλὰ τρία εἰσὶ τὰ εὐρύτερα καὶ μᾶλλον ὀνομαστά διὰ τὸν πλοῦτον τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων μνημείων. Καὶ μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων διακρίνεται τὸ τοῦ père Lachaise οὐχὶ μόνον ὡς τὸ μέγιστον, ἀλλὰ καὶ ὡς περικλειὸν τοὺς τάφους πλείστων περιφανῶν τῆς Γαλλίας τέκνων· δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὑπάρχει ἐκεῖ τεθαμμένη ἅπασα σχεδὸν ἢ παρελθούσα φιλολογικὴ, πρὸ πάντων, τῆς Γαλλίας δόξα. Εἰς ἕκαστον βῆμα καὶ ἐν ἀναγινώσκῃ τις μέγα ὄνομα, καὶ σταματᾷ ἀναπολῶν τὰ ἔργα τῆς ἐκεῖ περικλειομένης κόνεως. Μολιέρως, Ῥακίνας, Βαλζάκ, Βερανζέρος, Σκριβ, Λαχάρπ, Δελλίλ... ὅποιον σύμπλεγμα εὐκλεῶν ὀνομάτων! Ἄλλ' εἰς κατ' ἐξοχὴν τάφος

mes chers amis quand je mourrai
plantez un saule au cimetière.

ἐλκύει συμπαθῆ τὰ βλέμματα. Τίς δὲν ἠγάπησε τὸν Μυσσέ; Ἐκοιμήθης ἐκεῖ, ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἰτέας του. Ὁ πόθος του ἐξεπληρώθη.

Ἡ δοῦσα ἀφορμὴν εἰς τὰς γραμμάς ταύτας εἰκὼν παριστᾷ γωνίαν τινὰ ἐνὸς τῶν παρισινῶν κοιμητηρίων, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν νεκρῶν. ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΣΜΑΤΙΟΝ

Μὲ ἔκφρασιν ὀδύνης ὑπερτάτης
ὁ ποιητὴς πλανᾷ τὸν ὀφθαλμὸν
πέραν τῆς κυανῆς τοῦ πόντου πλάτης
ἐνθα οὐρανὸς καὶ κῆμα κλίνουσι πρὸς ἀσπασμόν.

« Ἀφρίζοντα τὰ κύματ' ἀναβαίνουν·
καὶ πίπτουν, σβύνουν μὲ μακρὰν βοήν·
ταῦτα παρέρχονται, ἀλλὰ θὰ μένουν
τὰ πελάγη εἰς αἰώνων ἀτελεύτητον ροήν!

« Οὕτω κ' ἐντός μου ὄνειρα κυμαίνου·
καὶ πόθοι φλογεροὶ καὶ σκοτεινοὶ
λάμπουν καὶ σβύνουσι· πλὴν παραμένου
οἱ γεννῶντες ταῦτα πάντα τῆς ψυχῆς ὠκεανοί. »

ΑΡΙΣΤΟΜ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΔΙΟΣ

Τὰ ἑρείπια τοῦ μεγάλου ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἴστανται ἐπὶ εὐρείας πλατείας πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ ναὸς οὗτος ἤρξατο ἐπὶ Πεισιστράτου περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔκτου αἰῶνος μὲ τὰς πρώτας λαμπηδόνας τοῦ μεγαλείου τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' αἱ πολιτικαὶ διαμάχαι καὶ οἱ ἀλεπάλληλοι πόλεμοι ἀφῆκαν ἀτελὲς τὸ ἔργον, οὗ μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἔτι αἰώνων Ἀντίοχος Δ'. ὁ Ἐπιφανῆς ἰδίαις δαπάναις ἀπεφάσισε τὴν ἀνέγερσιν ἐκ θεμελίων διὰ τοῦ Ῥωμαίου ἀρχιτέκτονος Κουσουτίου, ὅστις καὶ τὸν δωρικὸν ρυθμὸν μετέβαλεν εἰς κορινθιακόν.

Ἄλλ' ἡ τύχη ἐπεφύλαττε τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τῷ Ῥωμαίῳ αὐτοκράτορι Ἀδριανῷ τρεῖς αἰῶνας μετὰ ταῦτα, τῷ 129 ἔτος μετὰ Χριστόν, διότι ὅτε ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ εἶχε φθάσει μέχρι τῆς ὀροφῆς ὁ Ἀντίοχος ἀπέθανεν.

Ὁ ναὸς οὗτος, ὅστις συνταυτίζεται μετὰ τῆς προόδου καὶ παρακμῆς τῆς Ἑλλάδος, εἶχεν ἐγερωθῆ, διὰ τὴν λατρείαν τοῦ ὑπερτάτου θεοῦ τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας, ἣτις ὅμως ὅτε τὸ ἔργον ὀλόκληρον συνεπληροῦτο ἡ λατρεία αὕτη ἠμαυροῦτο ὑπὸ τοῦ ὑποφώσκοντος χριστιανισμοῦ.

Ἐκ τῶν δέκα ἕξ μεγαλοπρεπῶν κορινθιακῶν στηλῶν, τρεῖς μόνον ἴστανται ὁμοῦ ἐφ' οὗ πρότερον ἐπεκάθητο ἑκατὸν εἴκοσι καὶ τέσσαρες· ἐκ δὲ τῶν ἀποκεχωρισμένων τριῶν στηλῶν τὴν μίαν σφοδρὸς ἀνεμὸς κατέρριψε 10 περίπου ἔτη πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως οἰονεὶ προαγγείλασα τὴν πτώσιν τοῦ ἀτυχοῦς ἀλλὰ φιλοπάτριδος βασιλέως Ὀθωνος.

Οἱ σωζόμενοι κίονες τοῦ ναοῦ καὶ τὰ ἐπιστήλια εἶνε ἐκ πεντελικοῦ μαρμάρου κεχρωματισμένου ὑπὸ τοῦ χρόνου, τοῦ ἡλίου καὶ τῆς βροχῆς, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ τινὰ μέρη ἐνθα ἡ ἀρχικὴ ἀγνότης τῶν λίθων γίγνεται καταφανής.

Ποσάκις εἶνε ὑπὸ τὸ γλυκὺ φῶς τῆς Σελήνης, εἴτε ὑπὸ τὰς πιπτούσας ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ὁ ἄνθρωπος παρὰ

τὴν σμικρότητά του ἀνερχόμενος διὰ τῶν βαθμίδων τῆς ἱστορίας εἰς τὰς ὑψηλὰς σφαίρας παρελθόντος μεγαλείου δὲν ἐξίσταται βλέπων ὡς νᾶνος τοὺς γίγαντας τούτους τῆς τέχνης καὶ ὠραιότητος ἐφ' ὧν οἱ αἰῶνες διηλθον ὡς νῦν διέρχονται οἱ ὀρμητικοὶ ἀνεμοὶ νὰ ἴστανται ψυχροί, ἀπαθεῖς, καὶ ἀκίνητοι δύο καὶ πέραν χιλιετηρίδας;

Ποσάκις περιπατῶν ἐκεῖ ὑπὸ τὰς ἀσκεπεῖς στοὰς ὅπου ὁ ρόχθος τοῦ Αἰγαίου φέρεται εἰς τὰς ἀκοάς μου ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ οὗ πέραν ἐκεῖ εἰς τὴν παραλίαν διορῶ τὰ χρυσοειδῆ καὶ σαμφερίνα κύματά του δὲν ἐρρέμβασα ἐπὶ τῆς πεφιλημένης μου γῆς ἀναμιμνησκόμενος ὅτι ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἄλλοτε ἡλίον ἐδῶ ἐφιλοσόφησεν ὁ Σωκράτης, ἐπεριπάτησεν ὁ Φειδίας, ὁ Περικλῆς ἐφαντάσθη τὸν Παρθενῶνα καὶ αἱ διαιτώμεναι ἐν τῷ Ἰλισῶ Νύμφαι συνήρχοντο ὑπὸ ἀστροφεγγῆ νύκτα περὶ τὰ ἄλλα ἡδέως συνδιαλεγόμεναι περὶ ἔρωτος;

Ἄλλ' οἶμοι! τὸ μεγαλεῖον ἐκεῖνο παρήλθεν ἀνεπιστρέπτει ἐκ τῆς μαγικῆς γῆς, ἣς μόλις ἀκτῖνές τινες ἐναπέμειναν ἡμῖν καὶ ἦς ἡ τέχνη καὶ τὰ κατορθώματα δὲν ἀναφέρονται πλέον εἰμὴ ἐν ποιητικαῖς διηγήσεσιν καὶ ἐν ταῖς ἐνδόξοις τῆς ἱστορίας δέλτοις.

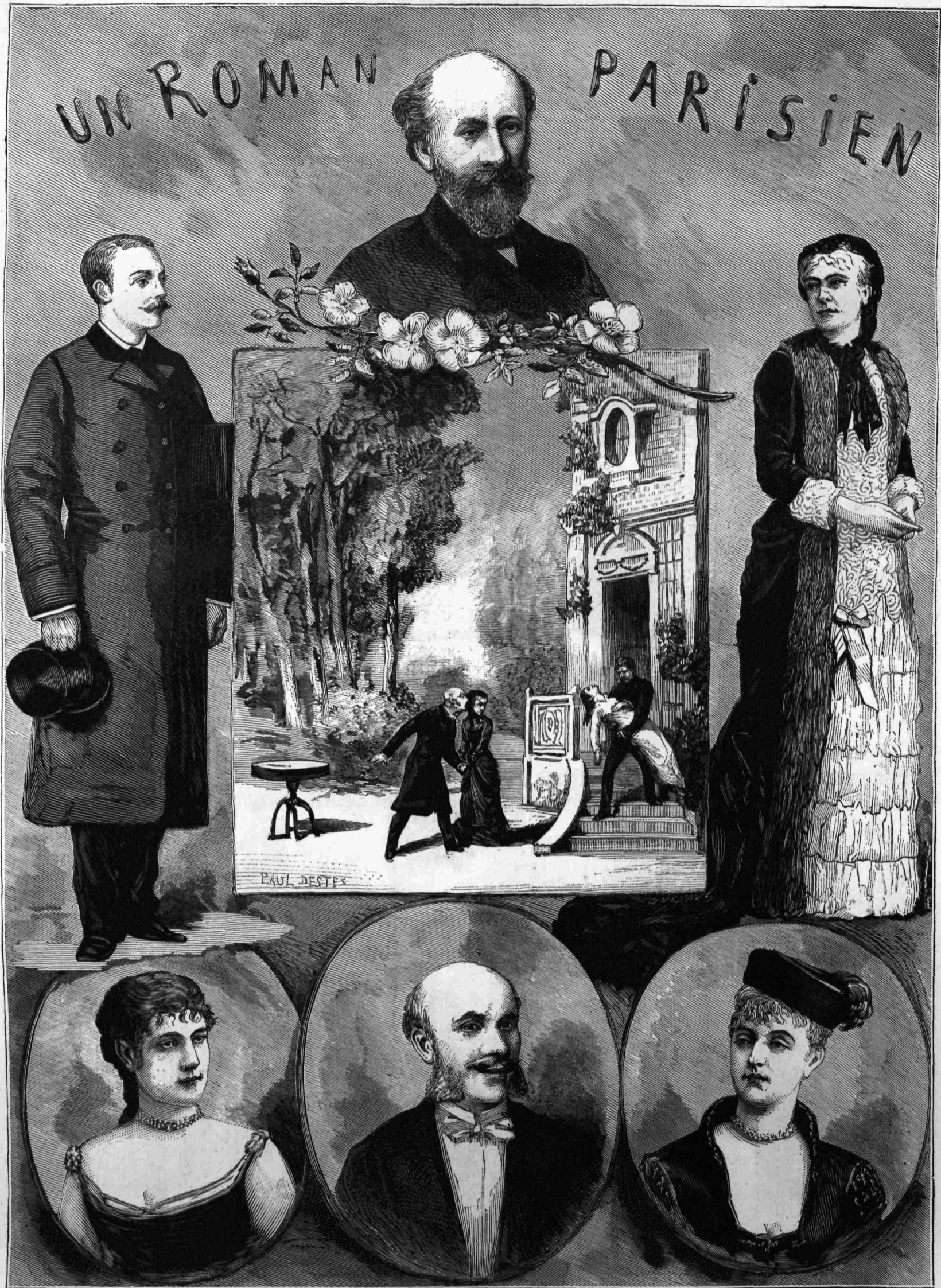
Ἔ! ὁσάκις μόνος, ἄνευ φίλων, ἴσταμαι ἐκεῖ καὶ στρέφω τὴν κεφαλὴν μου νὰ θαυμάσω τὰ περὶ ἐμὲ ἀπαράμιλλα μνημεῖα, ὧν δὲν ἐφέισθη ἡ μανία τῶν βαρβάρων ἐπανέρχεται εἰς τὸν νοῦν μου τὸ παρελθόν, τὸ ἐνεστώως ἐξαφανίζεται καὶ ἡ Δόξα ἣτις ὠδήγησε τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ μεγαλεῖον κατοικεῖ καὶ πάλιν εἰς τὴν γῆν τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸ προσφιλὲς αὐτῆς ἐνδιαίτημα!

Μάτην ὅμως· δὲν ἐπιστρέφει πλέον, καὶ μεταξὺ τῶν χειλέων μου ἐπαναλαμβάνω τὰς ἀθανάτους στροφὰς τοῦ ποιητοῦ τῆς Ἀλβιῶνος, ὅστις ὡς ἄλλος Ἱερεμίας ἐπὶ τῶν ἑρειπίων αὐτῆς ἐκάθησε καὶ ἔψαλε κλαίων διὰ τὴν συμφορὰν τῆς.

« Ἀρχαία καὶ ὑπερήφανος πόλις τῶν Ἀθηνῶν! ποῦ οἱ μεγάθυμοι θεμελιωταὶ τῆς ἰσχύος σου; Ἐφυγαν μὲ ταχεῖαν πτῆσιν καὶ μόνον εἰς τὴν ἱστορίαν ὡς ὄνειρα ἐμφανίζονται. Πρωταγωνιστήσαντες ἐν τῷ σταδίῳ ὅπου ἐμειδία ἡ δόξα ἐνίκηθησαν καὶ ἐγένοντο ἄφαντοι! Τί; τὰ πάντα ἐτελείωσαν! τὰ μεγάλα αὐτῶν ἀνδραγαθήματα ἐγέναν ἱστορικὰ διηγήματα τῶν σχολείων καὶ μᾶς ἐκπλήττουσι μόνον ἐπὶ μίαν στιγμὴν! »

« Ποσάκις ἐπὶ σὲ ἐρρέμβασα! Οἱ ἀγνοοῦντες σὲ ἀγνοοῦν τὸ παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ὑψηλὸν καὶ ἤδη ὅτε σὲ παρατηρῶ καταβιβρώσκομαι ὑπὸ τῆς αἰσχύνης αἰσθανόμενος τὴν ἀδυναμίαν μου εἰς τὸ νὰ σὲ ὑμνήσω. Ἐγὼ ὅστις ἐσκεπτόμην νὰ σοὶ ἀποδώσω ἀπειραρίθμους τιμάς, ἀνασκιρτῶ καὶ οὐδὲν ἄλλο γνωρίζω ἢ νὰ κλίνω ἐνώπιόν σου. Ἡ φωνή μου ἐξαντλεῖται, ἡ πνοή μου παύει, ὁ ὀφθαλμὸς μου βυθίζεται ἐν ταῖς διακυμάνεσιν τῶν νεφῶν σου καὶ ἵνα σοὶ εἶπω ὅ,τι δοκιμάζω ἰστάμενος παρὰ σοί, δὲν ἔχω ἢ μόνην τὴν εὐφρόσυνον σιωπῆν μου. »

Ν. Γ. ΓΓΓΑΞΗΣ



ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΠΑΡΙΣΙΝΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

(ὼς Σελ. 18)

ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΦΕΓΙΕ ποιητής

Οἱ διδάξαντες ἠθοποιοὶ

Ο Κ. ΜΑΡΕ — Η Κ. ΠΑΣΚΑ — Η ΔΕΣΠΟΙΝΗ ΜΠΡΕΝΤΩ — Ο Κ. ΣΑΙΝ-ΖΕΡΜΑΙΝ ΚΑΙ Η ΔΕΣΠΟΙΝΗ ΜΑΝΙΕ

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΑΡΘΡΟΝ

*Έβρεχε ραγδαίως.

Τὸ ἀλεξιβρόχιόν μου, κυανόχρουν ἐκ συμπτώσεως, ὡμοίαζε διὰ τὸν βλέποντα αὐτὸ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, τὸν οὐρανὸν πλήρη ἀστέρων, διὰ τῶν ὁποίων ἀπαυστοὶ σταγόνες ὕδατος κατέστρεφον τὴν στιλπνότητα τοῦ πύλου μου, νέου. . . . καὶ τοῦτο ἐκ τύχης.

*Έτρεχον, ὡς ἀδέσποτος κύων, ἀνά τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας, ἐμπιστευθεὶς εἰς τοὺς πόδας μου τὴν διεύθυνσιν τῆς πορείας.

*Ἦμην εἰς κατάστασιν νὰ γνωρίζω ποῦ ὑπάγω; Τὴν ἐπαύριον ἐμελλε νὰ ἴδῃ τὸ φῶς, ἐν φιλολογικῇ τινι ἐφημερίδι, τὸ πρῶτόν μου ἄρθρον, ἄρθρον προσωρισμένον βεβαίως νὰ καταπλήξῃ τὸν φιλολογικὸν κόσμον. Ἐσυλλογίζομένη ἤδη τὰς ἐπιφυλλίδας, αἵτινες ἤθελον τὸ ἀνατυπώσαι, καὶ ἤμην τρελλὸς ἐκ χαρᾶς ὅτι θὰ ἔβλεπον τὸ ἄρθρον μου ἀνατυπούμενον εἰς 5ο — 6ο ἐφημερίδας.

Καὶ ὑπάρχουν φαντασθῆτε! οἱ ἔχοντες τὴν ἀπλότητα νὰ γράφωσιν ἐν τῷ ἔξωφύλλῳ τῶν ἔργων των: ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσίς! Ἐγὼ ὅμως, ἵνα μὴ ἡ ὑπερβολικὴ εὐθυδικία τῶν ἐφημεριδογράφων τοὺς ἐμποδίσῃ νὰ ἀνατυπώσωσι τὰ ἄρθρα μου, ἐνόμισα καλὸν νὰ σημειώσω κάτωθεν αὐτοῦ διὰ σπιθαμιαίων γραμμάτων. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευσίς.

*Έτρεχον, ἔτρεχον πάντοτε.

Εἶχον φιλονεικῆσιν ἐπὶ ὀλόκληρον ὥραν μετὰ τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις ἤθελε νὰ ἀποκόψῃ μίαν τοῦ ἁρθροῦ μου περίοδον καὶ νὰ μεταθέσῃ ἓνα κόμμα.

*Ὡς πρὸς τὴν περίοδον, μετὰ τινα συζήτησιν ὁ κ. διευθυντῆς ἐνέδωκεν· ἀλλὰ διὰ τὸ κόμμα ἐτυραννήθη πολύ.

*Ἦναγκάσθη νὰ τῷ ἀναπτύξῃ τὴν θεωρίαν τῆς στίξεως, ἀνερχόμενος μέχρι τοῦ Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου, ὅστις — καθὼς ἐξάγεται ἐκ πολλῶν αὐθεντικῶν παλιμψήστων, — ὑπῆρξεν ὁ ἐφευρέτης αὐτῆς, διακόσια ἔτη σχεδὸν πρὸ Χριστοῦ.

*Ἐπὶ τέλους ἐνέδωκε καὶ διὰ τὸ κόμμα.

Κίνησίς τις τῶν ὤμων τοῦ ἀφῆκεν ἐν τῇ ψυχῇ μου τὴν πικρὰν ἀμφιβολίαν ὅτι ἐνέδωκε, βαρυνθεὶς τὴν ἐπιμονὴν μου μᾶλλον, ἢ πεισθεὶς ἐκ τῶν λόγων μου· ἀλλὰ, ὅπως καὶ ἂν ἦ, τὸ κόμμα ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν του.

*Έτρεχον, ἔτρεχον πάντοτε. . . . Ὁ πηλός, οἱ ρυακίσκοι, ἡ βροχὴ δὲν ἠδύναντο νὰ με σταματήσουν.

*Ὁ Σχίλλερὸς ἠσθάνετο τὰς ἰδέας του διαυγεστέρας ὁσάκις ἐθύθιζε τοὺς πόδας εἰς τὸ κρῦο νερό· τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ εἰς ἐμέ. Ἐκάστη ποδολουσία ἐγένετο εἰς τὸν νοῦν μου νέαν τινὰ ἰδέαν, νέαν τινὰ παρατήρησιν διὰ τὸ ἄρθρον μου.

*Έτρεχον, πρὸ δύο ἡδὴ ὥρων. . . . Ἦμην εἰς ἀξιοδάκρυτον κατάστασιν. Καὶ ἰδοῦ, ἐνῶ διηρχόμεναι μεμονωμένην τινὰ ἀτραπὸν, εἶδον ἔμπροσθέν μου δύο ἀνθρώπους οὓς, ἐν τῇ εὐφύῳ μου, δὲν ἐβράδυνα νὰ ἀναγνωρίσω ὡς ἀστυνομικοὺς κλητῆρας.

Παρεμέρισα, νὰ τοὺς ἀποφύγω· ἀλλὰ μ' ἐπλησίασαν καὶ με ὅλας μου τὰς διαμαρτυρήσεις, τοὺς ὄρκους καὶ τὰς ἀράς, ἠναγκάσθη νὰ τοὺς ἀκολουθήσω εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

Μὲ ἐποποθέτησαν εἰς ὑγρὸν τι καὶ σκοτεινὸν δωμάτιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατό τις βεβαίως νὰ ἐκλάβῃ ὡς ἀρωματοπωλεῖον.

Κατ' ἀρχὰς — ὑπέικων εἰς τὸ ὀρμητικὸν τοῦ χαρακτήρος μου — ἐφώναξα, κατηράσθη, ἐθορύβησα κατὰ τῶν τυφλῶν ἐκείνων ὀργάνων τῆς τυραννίδος· ἀλλὰ κουρασθεὶς ἐπὶ τέλους, ἐξήγαγον τὸ χειρόγραφόν μου καὶ ἀνέγνωσα δι' ἑκατοστὴν φορὰν τὸ ἄρθρον μου. Ἀναγινώσκων δέ . . . ἀπεκοιμήθην.

*Ἐκοιμώμην ἤδη 8 — 9 ὥρας, ὀνειρευόμενος δάφνας καὶ θριάμβους, ὅτε ἡ στιβαρὰ χεὶρ κλητῆρος, προσκαλοῦντός με νὰ τὸν ἀκολουθήσω, με ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν θλιβερὰν πραγματικότητα τῆς ζωῆς.

*Ἠγέρθη κατὰκοπος. Τὸ πρῶτον τότε ἐκοιμώμην ἐπὶ σανίδων. Ὁ κλητῆρ με ὠδήγησεν εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα, ὅπου εὔρον κύριόν τινα σοβαρὸν καὶ σύνοφρον.

Μὲ ἠτένισε προσεκτικῶς ἐπὶ τινα λεπτὰ καὶ μοὶ εἶπε.

— Τί ἐπάγγελμα ἔχετε;

— Οὐδέν.

— Καὶ ὅταν σὰς συνέλαβον, ποῦ διητυνέσθε;

— Μὰ . . . δὲν ἠξεύρω. . .

— Ἄργος καὶ τυχοδιώκτης; πολὺ καλά!

— Πῶς; πῶς; τί λέγετε, κύριε;

— Σιώπα! ὁ πῖλος οὗτος εἶνε ἰδικός σας;

— Διάβολε! . . . διὰ νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν. . .

— Εἶνε ἰδικός σας ἢ ὄχι;

— Ὁχι, κύριε!

Τῷ ὄντι, ὁ πῖλος ἦτο τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος· ἐν τῇ ἐξάψει τῆς συζητήσεως τὸν εἶχον λάθει ἀντὶ τοῦ ἰδικοῦ μου ἐξερχόμενος τοῦ γραφείου.

— Πολὺ καλά καὶ κλέπτῃς! — ἐξετάσατέ τον!

Δύο φαρισαῖοι ἔθεσαν τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκιά μου. ἀλλὰ, με ὅλας τὰς προσπάθειάς, δὲν εὔρον παρὰ ἡμῖς ποῦρο καὶ τὰ χειρόγρατά μου.

— Δώσατέ μοι τὰ χαρτιά αὐτά! — διέταξεν ὁ ὑπαστυνόμος.

Τοῦ τὰ ἔδωκαν

*Ἦρχισε νὰ ἀναγινώσκῃ: «Τὸ μέλλον τῆς ἀστρονομίας, ἦτοι ἡ ἀστρονομία τοῦ μέλλοντος, σκέψεις φιλοσοφικαί. . . κ.τ.λ.

Μὲ παρετήρησε προσεκτικῶς.

Δὲν ἤμην πλέον ἐξαλλος ὡς τὴν παρελθοῦσαν ἐσπέραν. Ἡ ἀνάπαυσις τῆς νυκτὸς εἶχεν ἐπαναφέρει ἐπὶ τοῦ προσώπου μου τὴν συνήθη του σοβαρὰν καὶ ἤσυχον ἔκφρασιν.

*Ὁ ὑπαστυνόμος ἐθύθισθη εἰς σκέψεις, καὶ συνεπλήρωσε τὰς σκέψεις του λέγων μεγαλοφώνως.

— Σὰν ἐφημεριδογράφος μοῦ φαίνεται.

Αὐτὰ τὸ σὰν ἦτο δι' ἐμὲ φαρμάκι· ἀλλὰ τὸ κατέπιον χωρὶς νὰ ὀμιλήσω.

Μοὶ ἀπηύθυνεν ἄλλας τινὰς ἐρωτήσεις, καί, ἐπὶ τέλους, ὡς νέος Πόντιος Πιλάτος, εἶπε:

— Δὲν εὐρίσκω ἀμάρτημα εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Ἀφήσατέ τον.

Ἐπῆρα τὰ χειρόγραφα μου καὶ ἔτρεξα πρὸς τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος.

Πρῶτος, ὃν εἶδον, ἦτο ὁ ἀρχισυντάκτης.

— Ἴδού με! — τῷ ἐφώνησα ἐξ ἀποστάσεως εἴκοσι βημάτων, δεικνύων εἰς αὐτὸν τὸ χειρόγραφον.

— Εἶνε ἀργά — μοὶ ἀπήντησε τὸ θηρίον· τὸ φύλλον εἶνε εἰς τὸ πιεστήριον.

Ὀλίγου δεῖν ἐλιποθύμουν. Ἀλλὰ ὁ διευθυντὴς εὐσπλαγχνισθεὶς τὴν θέσιν μου, μὲ παρηγόρησε λέγων.

— Δώσατέ μου τὸ ἄρθρον σας· θὰ καταχωρισθῇ εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον ἡ ἐφημερίς ἐκείνη . . . εἶχε παύσει ἐκδιδομένη.

Ἐὰν κατὰ τὴν φοβερὰν εἶδησιν δὲν ἐτρελλάθην, τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἤμην ἤδη τρελλός!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΡΑΒΑΣΙΑΗΣ

ΤΟ ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΟ

ΚΑΙ Η ΘΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ

Σ' ἐν ἔρημο χαλαίπεδο
Μικρὸ παιδί κοιμάται,
Κρύος βορηᾶς τριγύρω του
Ὡσάν θεριὸ βρυχᾶται,
Τὸ χιόνι πέφτει ἔπάνω του,
Σὰν φύλλο τρεμουλιάζει,
Ὁ Χάρος τ' ἀγκαλιάζει,
Κοντεύει νὰ σβουθῇ.

Μὲ τὸ βραχνὸ μουρμούρισμα,
Ποῦ γιὰ φωνὴ τοῦ μένει,
Προσεύχεται ἀσυνάρτητα,
Σταυρὸ τὰ χέρια δένει·
Κουβαριασμένο στέκεται
Καὶ καρτερεῖ βοήθεια,
Ὅχι ἀπ' ἀνθρώπου στήθεια
Ἀλλ' ἀπ' τὸν οὐρανό.

Κι' αὐτὸς ὅπου σπλαγχνίζεται
Καὶ τὸν ληστὴ σὸ ἐξίλο,
Ποῦ προστατεύει ἄγρυπνα
Τὸν μύρμηγκα, τὸ φύλλο,
Τρία σκυλάκι' ἐφώνησε
Κι' ἤλθαν ὀλόγυρά του
Κ' ἐπλάγιασαν σιμά του
Καὶ τοῦθιδαν ζωή.

Ἡ νύχτα ὅλη ἐπέρασε,
Τὸ χάραγμα σιμώνει
Κ' ἐξημερώθη τ' ἄχαρο
Χωσμένο μὲς τὸ χιόνι,
Ἀλλὰ τοῦ Χάρου ἐξέφυγε,
Τὸ λύτρωσαν τὰ ζῶα,
Μαζὺ μ' αὐτὰ τὰ ἀθῶα,
Ἐξύπνησε κ' αὐτό.

Εἰπέτε τώρα, ὦ! εἰπέτε μου,
Θηρία χῶρις ταῖρι
Ἐνίκησε ἡ σκληρότης σας
Ἡ τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι;
Ἔσεῖς τὸ λησμονήσατε
Κ' ἐκεῖνος τὸ θυμήθη
Θνητὸς δὲν τὸ ἐλυπήθη
Καὶ τὸ σπλαγχνίσθη αὐτός!!

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΛΟΥΖΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ὁ Ἄ. Κουμουνδοῦρος ἐγεννήθη ἐν Μεσσηνίᾳ περὶ τῷ 1817, ἀπεβίωσε δὲ τῇ 25 Φεβρουαρίου 1883. Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ κατήγετο ἐκ Μάνης, τῆς ὁποίας πολλοὶ τῶν προγόνων αὐτοῦ ὑπηρέτησαν καὶ ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Εἰς τὸν ἐνεργὸν βίον ἀνεφάνη ὁ Κουμουνδοῦρος ἀπὸ τοῦ 1841, ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ὅμως ἐνεφανίσθη ὡς ἐν τῶν κυριωτέρων δρώντων προσώπων τῆς πολιτευομένης ὁμάδος μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. Ὁ Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος ἐγένετο ὑπουργὸς δεκαοκτάκις, ἦτοι πεντάκις ὑπουργὸς ἀπλοῦς πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως καὶ ἐπὶ τῆς Μεσοβασιλείας, καὶ δεκάκις πρωθυπουργὸς ἀπὸ τοῦ 1865 καὶ ἔξῃς, συμμετασχὼν ἔτι καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ ὑπουργείου τοῦ 1877.

Τὰ παράσημα δι' ὧν ὁ Κουμουνδοῦρος ἐκοσμεῖτο καὶ ἄτινα ἐφέροντο κατὰ τὴν κηδεῖαν ἐπὶ προσκεφαλαίων εἰς τὸν ἀριθμὸν 10.

Ὁ Ἄλ. Κουμουνδοῦρος ἐνυμφεύθη δις καὶ τὸ μὲν πρῶτον συνοικέσιον συνῆψε τῷ 1845 λαβὼν σύζυγον Αἰκατερίνην τὴν θυγατέρα Κωνστ. Μαυρομιχάλη, τοῦ φονεύσαντος τὸν Καποδίστριαν, ἐξ ἧς ἔσχε δύο τέκνα τὴν Μαρίαν, ἀποβιώσασαν, καὶ τὸν Κώσταν, τὸ δὲ δεύτερον, τῷ 1850 λαβὼν σύζυγον τὴν θυγατέρα τοῦ Περρωτοῦ Εὐθυμίαν.

Ἡ κηδεῖα τοῦ Κουμουνδοῦρου ἐγένετο μεγαλοπρεπεστάτη. Πάντα τὰ καταστήματα καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ οἰκίαι ὁπόθεν διήλθεν ἡ πομπὴ καὶ ἄλλαι πολλαὶ εἰς ἕτερα τῆς πόλεως μέρη κείμεναι ἦσαν πενθίμως διακεκοσμημέναι διὰ μελανῶν παραπετασμάτων. Ὑπελογίζοντο δὲ πάντες οἱ ἐν τοῖς διαφόροις σημείοις τῆς πόλεως παρευρεθέντες θεαταὶ εἰς 50,000.

Ἡ κηδεῖα ἤρξατο τῇ 11 ὥρᾳ καὶ διήρκεσε μέχρι τῆς

4 μ. μ. Οἱ στέφανοι οὓς ἔφερον ἐπὶ κοντακίων ἀνήρχοντο εἰς ἐννεήκοντα καὶ τρεῖς.

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ νεκροῦ πρῶτος ὠμίλησεν ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Σ. Βαλαωρίτης καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πρωθυπουργὸς κ. Χ. Τρικούπης, ἀκολουθῶν δὲ οἱ κ. κ. Α. Πετμεζᾶς, Θ. Δηλιγιάννης, Λ. Δεληγεώργης, Λ. Καπετανάκης, Τ. Φιλήμων καὶ Χ. Βουρδουμπάκης.

Τὰ ἐκ διαφόρων μερῶν ἀποσταλέντα εἰς τὴν οἰκογένειάν του συλλυπητήρια ἦσαν ἀπειράριθμα.

Μίαν δὲ ἐβδομάδα μετὰ τὴν τελευταίαν του ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων διὰ ὁμοφώνου ἀποφάσεως ἐψηφίσαστο μηνιαίαν σύνταξιν ἐκ 500 δραχμῶν εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ ἄλλας τόσας εἰς τὴν θυγατέρα του Ὀλγαν.

Ἀποσφραγισθεῖσης δὲ τῆς 16 Μαρτίου τῆς διαθήκης του καὶ ἀναγνωσθεῖσης ὑπὸ δικηγόρου ἔχει ὡδε:

»Μετὰ τὸν θάνατόν μου κληρονόμους ἀφίνω τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα μου, μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου μου τὸ μεριδίόν της θέλει διανεμεσθαι μεταξὺ τῶν τέκνων μου. Ὅφειλω ἄνευ ἀποδείξεως εἰς τὸν Ἀθ. Πετμεζᾶν δραχ. 3,700 καὶ εἰς τὸν Γ. Βασιλείου 500.

Τῆς 9 Αὐγούστου 1872, Εὐαγγελίστρια, Ἀλ. Κουμουνδοῦρος.

Τοιοῦτος ἐν ὀλίγοις ὑπῆρξεν ὁ ἀνὴρ, ὃν σύμπασα ἡ Ἑλλὰς μετὰ πένθους συνώδευσεν εἰς τὴν τελευταίαν κατοικίαν, καὶ οὗ τὰ ἔργα ἢ σύγχρονος ἱστορία θὰ μνημονεύσῃ εἰς τὰς ἀθανάτους δέλτους της.

Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΓΟΡΤΣΑΚΩΦ

Ὁ Ἀλέξανδρος Γορτσακῶφ οὗ τὸν θάνατον ἀνήγγειλεν ἡμῖν ἐσχάτως ὁ τηλεγράφος ἦτο εἰς τῶν διασημοτέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς συγχρόνου Εὐρώπης. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Γορτσακῶφ ἀνάγει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς τοὺς πρῶτους δυνάστας τοῦ ῥωσικοῦ κράτους, Ῥουρῖκον καὶ Βλαδίμηρον τὸν μέγαν, πέραν τοῦ ἔτους 1246, ὅτε κατὰ πρῶτον παρουσιάζεται ἐν τῇ ῥωσικῇ ἱστορίᾳ διὰ τοῦ

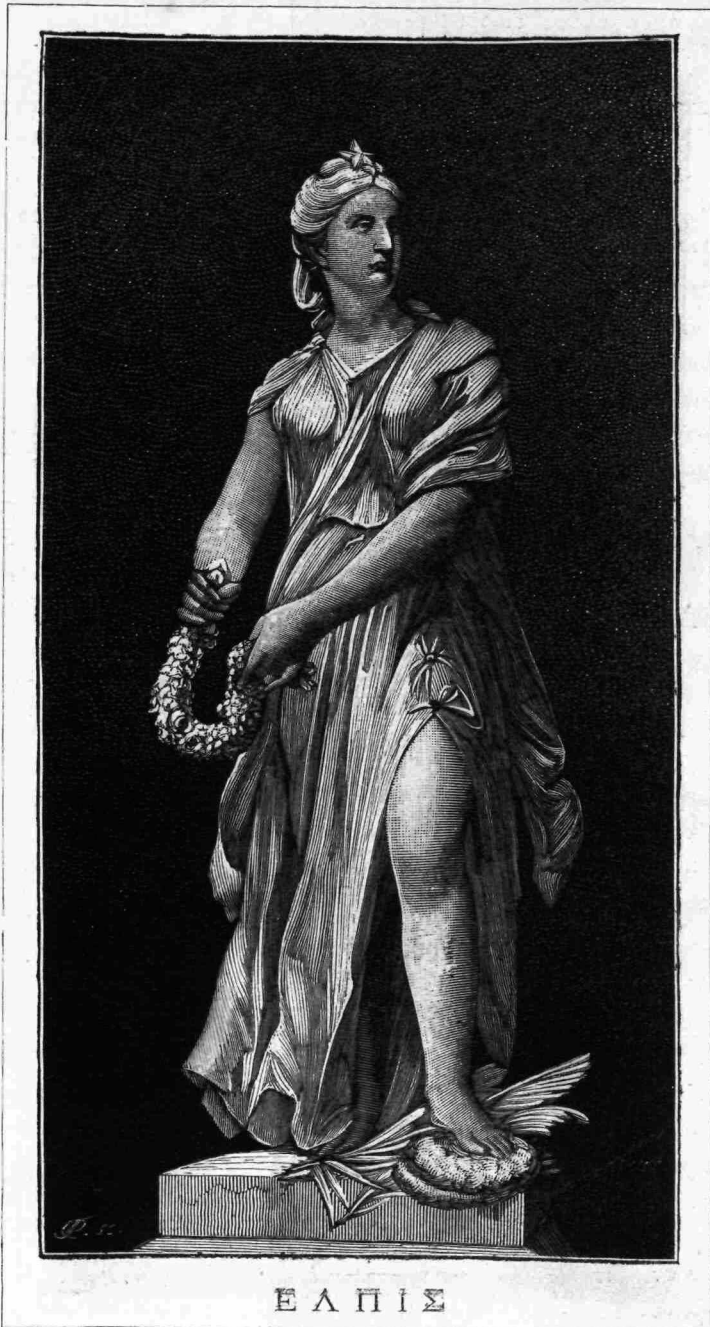
δολοφονηθέντος ἀγίου Μιχαὴλ τοῦ Τσέρνιγωρ. Ὑπὸ τὴν ἐπίσημον δὲ ταύτην ιδιότητα κατέλαβον πολλάκις πολλὰ τῶν μελῶν αὐτῆς ἀνωτάτας ἐν τῇ διοικήσει καὶ τῷ στρατῷ θέσεις. Ὁ νέος Γορτσακῶφ ἐξεπαιδεύθη αὐτοκρατορικοῖς ἀναλώμασιν ἐν τῷ διὰ τοὺς ῥώσους εὐγενεῖς προωρισμένῳ λυκείῳ τοῦ Tsarkoe-Lelo, συμμαθητεύσας

ἐν αὐτῷ μετὰ τοῦ διασήμου ῥώσου ποιητοῦ Πούσκιν, οὐχὶ ἄμοιρος τῆς παιδείσεως τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀνεξαρτήτου καὶ φιλελευθέρου, ἥτις οὐδέποτε ἐξηλείφθη τελείως ἀπὸ τοῦ χαρακτήρος του, καὶ ὅταν πολὺν μετὰ ταῦτα χρόνον ἐγένετο παντοδύναμος ὑπουργὸς δεσποτικῶς κυβερνωμένου κράτους. Πνεῦμα ζωηρόν, εὐφρύν, δηκτικὸν μέχρις ἐλαφρότητος πολλάκις, εὐμοιροῦν ἐγκυκλοπαιδικῆς παιδείσεως, ὑπῆρξε θερμὸς φίλος καὶ προστάτης τῶν γραμμάτων.

Ὁ πρίγκιψ Γορτσακῶφ διελθὼν διὰ πασῶν τῶν βαθμίδων τῆς διπλωματικῆς ἱεραρχίας ἐν Ῥωσίᾳ, ἐκαλεῖτο ἐν ἔτει 1856 εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν μετὰ τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιγραμματέως, εἰς ἣν διετέλει μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτε παρητήθη ἰσχυρῶς γῆρατος.

Ὁ Γορτσακῶφ πρωταγωνιστήσας ἐν τῇ πολιτικῇ ὑπὲρ τὸ ἐν τέταρτον τοῦ αἰῶνος, εἶνε ἄξιος ἰδιαιτέρας μνήμης ὡς λαβῶν ἐνεργὸν μέρος ἐν τῇ ἐθνικῇ καὶ πολιτικῇ ἀναπτύξει τῆς πατρίδος του εἰς ἣν εἰργάσθη, ἐν μέσῳ τῶν μεγάλων καταστροφῶν καὶ κλονισμῶν δι' ὧν διήλθε κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας τρεῖς δεκαετηρίδας τὸ μοσχοῦτικὸν κράτος.

Ὁ θάνατος τοῦ Γορτσακῶφ, ὡς εἶδειν ἢ ἐπὶ τοῦ πτώματος ἐξέτασις, δὲν προῆλθεν οὔτε ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ γήραος οὔτε ἐκ τῆς βλάβης ὄργανου τινός. Πάντα τὰ ὄργανα ἦσαν ὑγιῆ, καὶ ὁ πρίγκιψ ἐμελλε νὰ ζῆσῃ ἔτη τινὰ εἰσέτι. Αἱ ἀνακρίσεις δὲν ἐπήνεγκον ὑπόνοιαν κατ' οὐδενὸς ἀτόμου. Νομίζεται πιθανόν, ὅτι Γορτσακῶφ ἐλάμβανεν εἰδός τι ἐπικινδύνων φαρμάκων εἰς λίαν μεγάλην ποσότητα πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀδυνατοῦ κράσεώς του, καὶ ὅτι τοῦτο ἐπήνεγκε τὸν θάνατον αὐτοῦ.



ΕΛΠΙΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ

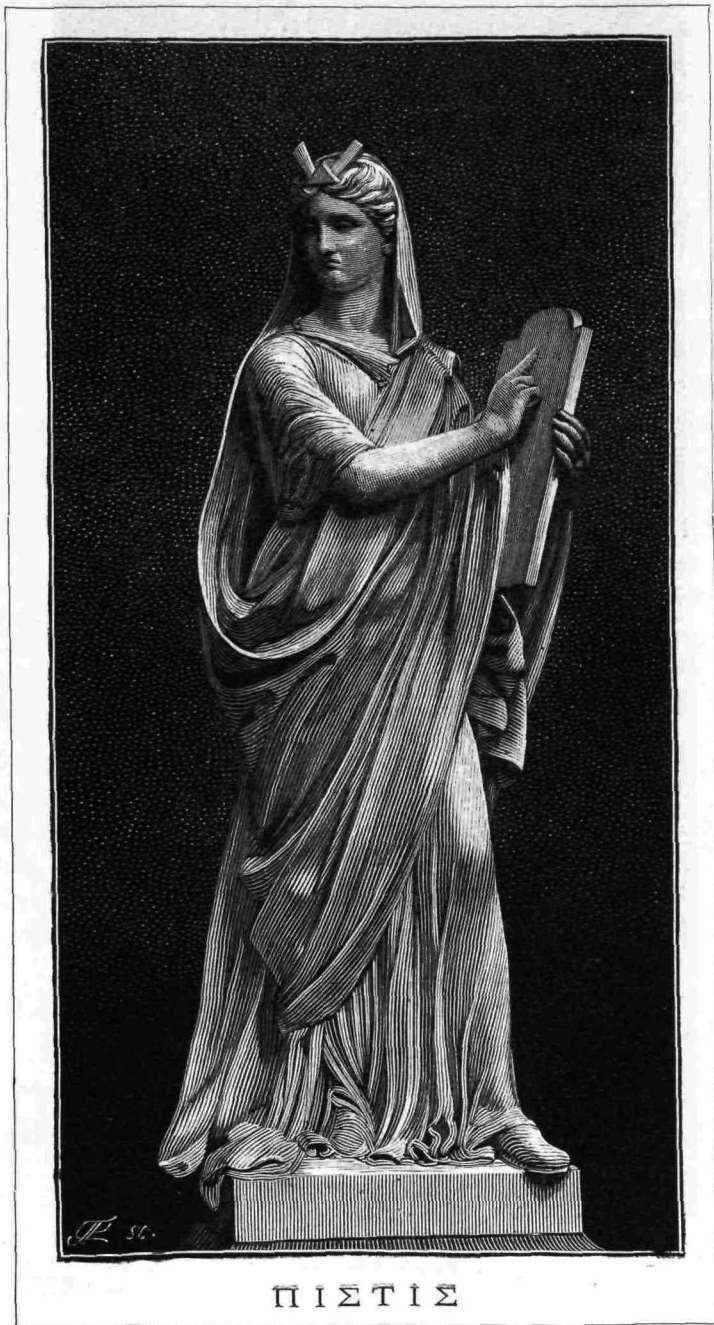
Η ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΑ

Ἐκ τῆς οἰκοδεσποίνης ἐξαρτᾶται ἡ ἐσωτερικὴ εὐημερία, ἡ ὑγεία τῶν τέκνων, ἡ εὐζωία τοῦ συζύγου. Φροντίζει περὶ τοῦ ὠραίου καὶ περὶ τοῦ ὠφελίμου, διότι ἡ διευθέτησις τῆς κατοικίας τῆς εἶνε ἔργον ἐπαναλαμβάνονμενον καθ' ἑκάστην. Ἡ καλὴ οἰκοδέσποινα ἔχει ἀνάγκην ἀπασῶν τῶν γυναικείων ἰδιότητων, τῆς τάξεως, τῆς ἐπιτηδειότητος, τῆς ἀγαθότητος, τῆς ἀγρυπνίας, τῆς ἠδύτητος. Ἐπανορθοῖ τὰς ζημίας τῆς περιουσίας, γνωρίζει νὰ μεταβάλλῃ τὴν μετριότητα εἰς πλοῦτον, τὴν δυστυχίαν εἰς εὐπορίαν. Κυβερνᾷ τέλος, κυβερνᾷ ὅπως σῶσις, καὶ τὸ κράτος αὐτῆς εἶνε πραγματικώτερον τοῦ τῶν βασιλέων καὶ ὑπουργῶν. Δύναται ὁ βασιλεὺς, ὅσον ἐπιτήδειος καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ν' ἀσφαλίσῃ τὸ κράτος του κατὰ τῶν ἀκρασιῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταστροφῶν τοῦ πολέμου; Ἐχει ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ψυχῶν; Δύναται νὰ διατάξῃ εἰς τοὺς ὑπηκόους του τὴν ὁμιλίαν ἢ τὴν σιγὴν; Ἄνθρωπος καὶ πράγματα, τὰ πάντα τὸν διαφεύγουσιν. Ἡ οἰκοδέσποινα ἀπεναντίας κρατεῖ ἐν χερσίν, οὕτως εἰπεῖν, ἕκαστον τῶν ἐμψυχούντων τὸ κράτος αὐτῆς κατοίκων καὶ ἕκαστον τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὸ ἀντικειμένων. Ἐξορίζει τῆς οἰκίας τὰς ἀσχημολογίας καὶ τὰς βιαίας πράξεις, βελτιοῖ τοὺς ὑπηρέτας ὅπως καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, οὐδένα δὲ πάσχοντα παρορᾷ. Ταύτης ἕνεκα τὰ ἐπιπλα εἶνε καθάρια, αἱ ὀθόνη πάντοτε λευκαί. Τὸ πνεῦμα αὐτῆς πληροῖ τὴν κατοικίαν, τὴν διακοσμεῖ κατὰ τὴν διανοίαν τῆς καὶ οὐδὲν λείπει τῆς οἰκογενειακῆς ταύτης κυβερνήσεως, οὔτε αὐτὸ τὸ ἰδανικὸν θέλητρον. Τίς ἐξ ἡμῶν, εὐρισκόμενος ἐν χωρίῳ καὶ διερχόμενος τὸ ἑσπέρας πρὸ κατοικίας χωρικοῦ, βλέπων δὲ διὰ τῶν ὑέλων τὴν ἐστίαν λάμπουσαν, παρατεθειμένην τὴν τράπεζαν, τὸν ζωμὸν καπνίζοντα ἐπ' αὐτῆς, δὲν ἐσκέφθη μετὰ ποιητικῆς, οὕτως

εἰπεῖν, συγκινήσεως τὸν πτωχὸν αὐτὸν ἐργάτην, ὅστις μετὰ ἡμερήσιον ἐργασίαν, ῥιγῶν ὑπὸ τὴν βροχὴν, μέλλει νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ μικρῷ τούτῳ δωματίῳ, τοσοῦτῳ καθαρῷ, καὶ νὰ ἀναπαύσῃ τοὺς καταβεβλημένους ὀφθαλμοὺς καὶ καρδίαν αὐτοῦ ἐκ τόσων ὀχληρῶν ἔργων; Καὶ οὗτος μὲν ἴσως δὲν συναισθάνεται τὴν εὐζωίαν ταύτην, ἀπολαύει ὁμως αὐτῆς, ἐνῶ ὁ πεπαιδευμένος μετὰ μακρὰν καὶ ἐπιμοχθον μελέτην, θεώμενος τὴν οἰκιακὴν ταύτην τακτοποίησιν, ἐν τῇ συναισθήσει τοῦ καλοῦ εὐρίσκει ἀναψυχήν. Τὸ γαλακτοκομεῖον ἐνθα τὸ βούτυρον κατεργάζεται εἰς στυλινὰ στρογγύλα τεμάχια, ὁ κάλαθος τῆς πλύσεως, ὁ κλίβανος ἐνθα ψήνονται αἱ πάσαι εἶνε τοσαῦτα ἀντικείμενα ἠδείας συγκινήσεως ὡς πᾶν ὅ,τι μετέχει τῆς φύσεως καὶ τῆς οἰκογενείας, ὡς ἡ θεὰ ἀγελάδος βοσκούσης, καὶ ἡ θεὰ θερίζομένου ἀγροῦ.

Οἱ ἀρχαῖοι ἠσθάνοντο καὶ ἐξέφραζον θαυμασιῶς τὴν οἰκογενειακὴν ταύτηνποίησιν. Ἀναγινώσκοντες τὴν Ὀδύσειαν εὐχαριστοῦμεθα μᾶλλον ἐνδιατρίβοντες εἰς τὴν Ναυοικίαν καὶ Πηνελόπην, τὴν ἡγεμονίδα οἰκοδεσποιναν· ἐν τῷ Ξενοφῶντι οὐδὲν ἄλλο μᾶς θέλγει μᾶλλον τῆς ἀπεικονίσεως τῶν πρώτων ἀπολαύσεων νεαρᾶς μητρὸς.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΛΕΓΓΟΥΒΕ



ΠΙΣΤΙΣ

ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ

Εἶδον ἐνίοτε εἰς τοὺς ἀγρούς τὸ παιδίον πλησίον τοῦ ἀροτῆρος, — ὄροσερον ἄνθος παρὰ ὠρίμῳ στάχει· τὸ παιδίον ἀκολουθεῖ μὲ ἀνοι-

κτὸν βῆμα τὴν κοπιώδη αὐλακᾶ· ἴσταται ἐπὶ στιγμῆν, δρέπει ἐν ἄνθος, ῥίπτει, ὡς τὸ πτηνόν, ἤχους τινὰς εἰς τὸ κενόν—φαιδρὸν χαίρετισμα τῆς καρδίας—καὶ ἐπαναρχίζει τὸν δρόμον του ταχύτερον.—Ὁ πατὴρ κύπτει ἐπὶ τοῦ ἀρότρου, στρέφεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἵνα βεβαιωθῇ ὅτι τὸ παιδίον εἶνε ἐκεῖ· τὸ ἴκαλε, τὸ θεωρεῖ μετὰ τρυφερότητος, καὶ μειδιᾷ εἰς αὐτὸ ἅμα πλησιάσῃ. « Πρὸς τί, ἔλεγον κατ' ἑμαυτόν, ἢ παιδιὰ αὐτῆς; τὸ παιδίον εἶνε ἐμπόδιον μᾶλλον ἢ διασκέδασις εἰς τὸν

ἐργάτην. » Πόσον ἤμην ἄπειρος! εἶνε ἀπόκρυφος ἰσχύς τούναντίον, καὶ θάρρος, ἐλπίς, καὶ συνεχῆς ἀνανέωσις· ἐν τῷ βάθει τοῦ ἐδάφους τούτου τὸ ὅποιον ἀνορύττει, ὁ ἀροτήρ βλέπει πολὺ πλεόν ἢ κόκκον ἔτοιμον νὰ βλαστήσῃ, βλέπει τὸ παιδίον τοῦτο· τοῦτο εἶνε ὁ ζῶν αὐτοῦ στάχυς καὶ ἡ γελῶσα συγκομιδὴ. ὦ! ὅποια διάμειψις συγκινητικὴ καὶ ὅποια γλυκύτατα μυστήρια μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὄντων! τὸ διάβροχον τοῦτο ἐξ ἰδρωτός μέτωπον, τὸ παιδίον τὸ οπογγίζει, τοὺς καταπεπονημένους τούτους βραχιόνας, τὸ παιδίον τοὺς ἀναψύχει τὴν κεκοπιακυῖαν ταύτην ψυχὴν, τὸ παιδίον τὴν ἐξεγείρει, τὴν παρηγορεῖ, καὶ τὴν πληροῖ με ἀρώματα καὶ στοργήν. Ἐνῶ ὁ ἀνὴρ ἀνοίγει μίαν αὐλακα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ παιδίον ἀνοίγει ἑτέραν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ· ὑπάρχουσιν ἀτελεύτητοι ἀπόψεις καὶ ὀλόκληρος αἰωνιότης ἐν τῷ παιδίῳ. θεὸς ἄγγελος, χθὲς ἀφιχθεὶς, ἀποκαλύπτει ἡμῖν τὸ μέλλον καὶ αὐτὸν τὸν βίον· μετ' αὐτοῦ, ἡ ζωὴ εἶνε νέα καὶ ἀπαύστως ἀνθεῖ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΔΟΥΦΟΥΡ

ΚΑΡΔΙΑ

Ὁ ὄφις εἶνε σύμβολον σοφίας καὶ φρονήσεως· ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀλλὰ δὲν φθάνει τοῦτο μόνον· χρειάζεται καὶ ἡ περιστερά, σύμβολον τοῦ ἀδόλου πόθου, τῆς ἀγνῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἔρωτος τοῦ θείου. Δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ σοφία, δὲν ἀρκοῦσι τὰ βιβλία, αἱ γνῶσεις, αἱ γλῶσσαι· ἀπαιτεῖται καὶ ἡ δύναμις ἐκείνη, ὅπου ἠνωμένον κρατεῖ ἄνθος με ἄνθος, ἀστέρα με ἀστέρα καὶ καρδίαν με καρδίαν. Διὰ τοῦτο ὁ οὐρανοβάμων, ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, εἶπεν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Ὁ Παῦλος δὲν διέψευσε τὸν Πλάτωνα. Κ' ἐκεῖνος ἔλεγεν, ὅτι ἡ σοφία χωρὶς τὰς ἀγαθὰς διαθέσεις εἶνε πανουργία.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε μόνον μυελός, ἀλλ' εἶνε καὶ καρδία. Ὁ μυελός εἶνε τὸ δοχεῖον τῶν γνώσεων, ἡ ἀφετηρία τῶν ἰδεῶν. Ἡ καρδία εἶνε ἡ δεξαμενὴ τοῦ αἵματος, τῶν παθῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων· εἶνε τὸ ἐργαστήριον καὶ τὸ ὀρμητήριον τῶν πράξεων. Εἰς τῆς διανοίας τὰ ὕψη βασιλεύει ὁ φωστὴρ τῆς ὑπάρξεώς μας, ἡ ἰδέα· εἰς τῆς καρδίας τὰ βᾶθη ἡγεμονεῖ ἡ διευθύντρια τῆς ζωῆς, ἡ θέλησις.

Π. ΒΕΡΓΩΤΗΣ

ΥΠΝΩΤΗΡΙΟΝ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Ἡ ἑταιρεία ἡ ἰδρύσασα ἐν Παρισίοις τὸ ἐξαιρέτως ὠφέλιμον, φιλόφρονον καὶ εὐεργετικὸν τοῦτο κατάστημα τῆς Νυκτερινῆς Φιλοξενίας ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐργασιῶν αὐτῆς. Τὸ φιλόφρονον τοῦτο κατάστημα προσφέρει στέ-

γην εἰς πάντας τοὺς μὴ ἔχοντας τοιαύτην. Ἐὰν δὲ δὲν ἔχωσιν ἐργασίαν, προσπαθεῖ κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμοιρῆσιν τῶν, καὶ εὐρίσκει αὐτοῖς τοιαύτην, τοποθετοῦσα αὐτοὺς δεόντως, εἴτε ἐν ταῖς ἐπαρχίαις εἴτε ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Οἱ πόροι αὐτοῦ ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν γενναίων καὶ ἐκουσίων προσφορῶν τοῦ ἔθνους, συνισταμένων τὸ μὲν ἐκ κληροδοτημάτων ἢ ἄλλων δωρεῶν, τὸ δέ, ἐκ διαφόρων παλαιῶν ἀντικειμένων, ἅτινα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰσὶ λίαν πολυτίμα παρὰ τῇ ἀξιοθρηνητῇ πληθύνει τῶν πελατῶν τοῦ ἐν λόγῳ Ἀσούλου.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, τὸ κατάστημα τοῦτο ἐφιλοξένησεν 27,950 ἀστέγους, οἵτινες ἐκοιμήθησαν ἐπὶ 28,000 νύκτας ἐν ταῖς κλίμαις τοῦ Ἀσούλου.

Σημειώτεον δέ, ὅτι συνήθως πᾶσαι αἱ ἡπειροὶ τῆς γῆς ἐξαποστέλλουσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν, ἵν' ἀποτελεσθῇ ἡ ὀλομέλεια τῶν ἐνιαυσίων πελατῶν τοῦ νυκτερινοῦ Ἀσούλου. Οὕτως ἐκ τῶν 27,950 φιλοξενηθέντων ἀστέγων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἔχομεν 24,198 Γάλλους=87%, 3,683 Εὐρωπαίους, 37 Ἀφρικανούς, 3 Ἀσιανούς, 27 Ἀμερικανούς, 2 Αὐστραλούς=13%.

Οὐδὲν ἥττον εἶνε ἀξία σημειώσεως καὶ ἡ κατ' ἐπάγγελμα διάκρισις αὐτῶν, καθ' ἣν εὐρίσκομεν, 10,114 γεωργούς, κηπουρούς καὶ ἡμερομισθίους ἐργάτας· 5,006 ξυλουργούς· 900 κτίστας· 1,537 κατεργαστὰς δερμάτων· 1,215 ράπτας· 2,153 σιδηρουργούς· 638 στοιχειοθέτας, τυπογράφους καὶ βιβλιοδέτας· 1,414 μαγεῖρους καὶ ζαχαροπλάστας· 1,677 ὑπηρέτας, καὶ ὑπηρετρίδας· 322 κομμωτὰς καὶ φενακοπλόκους· 810 γλύπτας· 568 ὠρολογοποιούς· 1,158 ὑπαλλήλους καὶ 279 ὑπολόγους ἐπιστάτας.

Ἀλλὰ καὶ τὰ διάφορα ἄλλα ἐπαγγέλματα ἐπλήρωσαν καὶ αὐτὰ τὸν φόρον τῶν πέμψαντα 75 καθηγητὰς, διευθυντὰς σχολείων καὶ διερμηνεῖς· 28 δραματικούς καὶ μουσικούς καλλιτέχνας· 3 δικηγόρους· 2 ἀρχιτέκτονας· 1 πολιτικὸν μηχανικόν· 4 διδάκτορας τῆς ἰατρικῆς· καὶ 4 ἀξιωματικούς.

Δῆλον ἐπομένως, ὅτι τὸ φιλοφρονικὸν τοῦτο ἴδρυμα κατέχει διακεκριμένην θέσιν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν τοιαύτης φύσεως ἰδρυμάτων ἐν Παρισίοις, προσφέρον στέγην καὶ κλίνην εἰς δεκάδας χιλιάδων ἐνδεῶν ὑπάρξεων, ἃς διάφοροι περιστάσεις ἐσφενδόνισαν εἰς τὰς ὁδοὺς, ἀγνοούσας ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι!

Α. Γ.

ΔΥΟ ΑΔΙΑΛΛΑΚΤΟΙ

Αἱ μεγάλοι ἀοιδοὶ Malibran καὶ Sontag ἀπεστρέφοντο ἀλλήλας. Ἄλλ' ἡ βαρωνὶς De la Bouillierie ἀποφασισασά ποτε μετὰ τοῦ ἐνδόξου μουσικοδιδασκάλου Ῥοσίνη νὰ διαλλάξῃ τὰς διασήμεους ἐχθρὰς καὶ ἀντιζήλους, ἐσκέφθησαν νὰ κατορθώσωσι διὰ τῆς μουσικῆς καὶ τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Ὅθεν ἐσπέραν τινὰ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1830 ἡ βαρωνὶς ἔδωκε μουσικὴν ἐσπερίδα, εἰς τιμὴν τῶν δύο ἀδιαλλάκτων Sontag καὶ Malibran, εἰς ἣν ἐκάλεσε τοὺς διασημοτάτους ἀνδρας

— Ὁ Σάρτης, ἐξ ἐναντίας, εἶχεν ἀνάγκην μεγάλου, κενοῦ, σκοτεινοῦ καὶ ἀμυδρῶς φωτισμένου διὰ λυχνίας ἀπὸ τῆς ὀροφῆς κρεμαμένου θαλάμου· δὲν ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ μουσικούς τόνους ἢ ἐν μέσῳ τῆς νυκτός καὶ ἐν τῇ σιγῇ. Τοιοῦτω τρόπῳ, ἔγραψε τὸν Μέδοντα, τὸ ρόνδῳ Ἐλπίς μου καὶ τὸ ὠραιότερον τῶν ἀσμάτων Γλυκεῖα ἐξοχή.

— Ὁ Σαλιέρης, ὁ φιλόσοφος μουσικός, ἴν' ἀναζωγονῇ τὴν φανσίαν του ὤφειλε νὰ διατρέχῃ τὰς μᾶλλον συχναζόμενας ὁδοὺς τῆς πόλεως, τρώγων γλυκίσματα, κρατῶν δ' ἀνά χεῖρας τὸ σημειωματῆριον καὶ μολυβδοκόνδυλον, ἐσημείωνεν ἐν αὐτῷ τὰς διὰ τοῦ νοός του διερχόμενας εὐτυχεῖς ἰδέας.

— Ὁ Πάερ ἀστειευόμενος μετὰ τῶν φίλων του, συνομιλῶν περὶ διαφορῶν πραγμάτων, ἐπιπλήττων τὰ τέκνα του καὶ δίδων προσταγὰς εἰς τοὺς ὑπηρέτας, φιλονικῶν μετὰ τῆς συζύγου του ἢ τῆς μαγείρου καὶ θωπεύων τὸν κύνα ἢ τὸν ἀντιγραφέα του, ἔγραψε τὴν Καμίλλαν καὶ τὸν Ἀχιλλέα.

— Ὁ Σιμαρόζας ἐπίσης ἠγάπα τὸν θόρυβον, ἠθελε δ' ὅτε συνέθετε νὰ περιστοιχίζεται ὑπὸ τῶν φίλων του. Τοιοῦτοτρόπως ἔγραψε τοὺς Ὁρατίους καὶ Κουριατίους καὶ τὸν Μυστικὸν γάμον, δύο ἔργα, τὰ ὁποῖα (παρά τινα ἀνακρίθειαν ἐκφράσεως) εἶνε τὸ μὲν τὸ μέγα, τὸ πλουσιώτερον καὶ πρωτοτυπότερον μελόδραμα, τὸ δὲ τὸ πρῶτον κωμικὸν μελόδραμα τοῦ Ἰταλικοῦ θεάτρου.

— Ὁ Σακκίνης, ἐὰν δὲν εὕρισκετο πλησίον τῆς ὠραίας του καὶ ἂν τὰ γατάκια του δὲν ἐπαίζον περὶ αὐτοῦ, δὲν ἦτο ἰκανὸς νὰ παραγάγῃ ἐν ἄσῳ. Τῷ ὄντι δ' ἡ τερπνὴ καὶ ἐλκυστικὴ μουσικὴ του φέρει τὰ ἴχνη τῆς ἀγαπητῆς καὶ φαιδρᾶς ταύτης συντροφίας.

— Ὁ Παϊζιέλλος, ὅτε συνέθετε, δὲν ἠδύνατο ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς κλίνης. Οὕτω, λοιπόν, μετὰ τῶν σινδόνων ἐγεννήθησαν ἡ Νίνα, ὁ Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης, ἡ Ὁρεινὴ καὶ τόσα ἄλλα ἀριστουργήματα τῆς ἀμμήτου ταύτης μεγαλοφυΐας.

— Ἡ ἀνάγκη τεμαχίου τοῦ Ἀγίου Πέτρου ἢ κλασικοῦ λατίνου συγγραφέως ἦτο ἀναγκαῖα εἰς τὸν Τζιγκαρέλλον, ἴν' αὐτοσχεδιάσῃ, καὶ ἀναπτύξῃ ἀκολούθως ὁλόκληρον πρᾶξιν τοῦ Πύρρου ἢ τοῦ Ῥωμαίου καὶ τῆς Ἰουλιέττας.

— Ὁ Ἀνφόσσης εἶχεν ἀδελφόν, πολλὰ ὑποσχόμενον, ἀλλ' ἀποθανόντα νέον. Ὁ μουσικοσυνθέτης οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ γράψῃ οὐδ' ἓνα τόνον, ἐὰν μὴ περιεστοιχίζετο ὑπὸ ἐψημένων καππονίων, ὑπὸ καπιζόντων ἀλάντων χοιρομηρίων καὶ στιφάδων.

— Ὁ Ἀὐδν, μόνος ὡς ὁ Νεῦτων, περιηγεῖτο τοὺς οὐρανοὺς,

χωρὶς νὰ παραιτῇ τὸ κάθισμά του, φέρον τὸν δακτύλιον τοῦ Φρειδερίκου εἰς τὸν δάκτυλον, ὡς ἐὰν ἦτο ὁ τῆς Ἀγγελικῆς, ὅστις, ἐνῷ ἐπέτρεπεν εἰς τὸν φέροντα αὐτὸν νὰ βλέπῃ τὰ πάντα, καθίστα αὐτὸν ἀόρατον. Μὴ ἔχουσα ἀνάγκην ἐτέρων διεγερτικῶν ἢ φαντασία του μετέφερεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀγγέλων καὶ ἐγνώριζεν αὐτῷ τὰς πηγὰς τῆς θείας ἀρμονίας!

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ὅ,τι μία πνοὴ ἀνέμου φέρει, ἕτερα τὸ ἀρπάζει· ἐκάστη ὥρα ἔχει τὴν σκέψιν τῆς, καὶ ἐκάστη νύξ τὸ ὄνειρόν τῆς.

Ἐκεῖνη ἦτις ἀγαπᾷ τὸ φάσμα, ἐκεῖνη ἦτις ἀγαπᾷ τὴν σκιάν, ἐκεῖνη ἦτις ἀκούει τὸν ἀνεμὸν συρίζοντα, καὶ βλέπει τὸν ἥλιον δύνοντα ἐκεῖνη ἦτις προσμειδᾷ εἰς τὸ ἀνατέλλον ἀστρον καὶ χαιρετᾷ τὴν σελήνην, ἐκεῖνη ἀπωλέσθη πλέον διὰ τὸν φίλον τῆς.

Ὁ Θεὸς ἔδωκεν ὄπλα εἰς ὄλους· εἰς τὴν τίγριν τοὺς ὄνυχας εἰς τὸν ὄφιν τὸν ἰόν, εἰς τὸν μῦν τοὺς ὀδόντας, εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν συκοφαντίαν.

Ὁ Νεῖλος κρύπτει τὰς πηγὰς αὐτοῦ· πόσαι περιοῖσαι δὲν εὐχονται νὰ δυνηθῶσι νὰ πράξωσι τὸ αὐτό!

Ἦν ἂν εἶχέ τις χρήματα ἰκανὰ ὥστε ν' ἀγοράσῃ ὄλας τὰς πολυμένας συνειδήσεις! νὰ τὰς ἀγοράσῃ ὅσον ἀεῖζουσι, καὶ νὰ τὰς μεταπωλήσῃ ὅσον τιμῶσιν αὐτὰ ἑαυτάς.

Τὰ δάκρυα εἶνε ἡ ἀ-

φατος λαλιὰ τῆς λύπης.

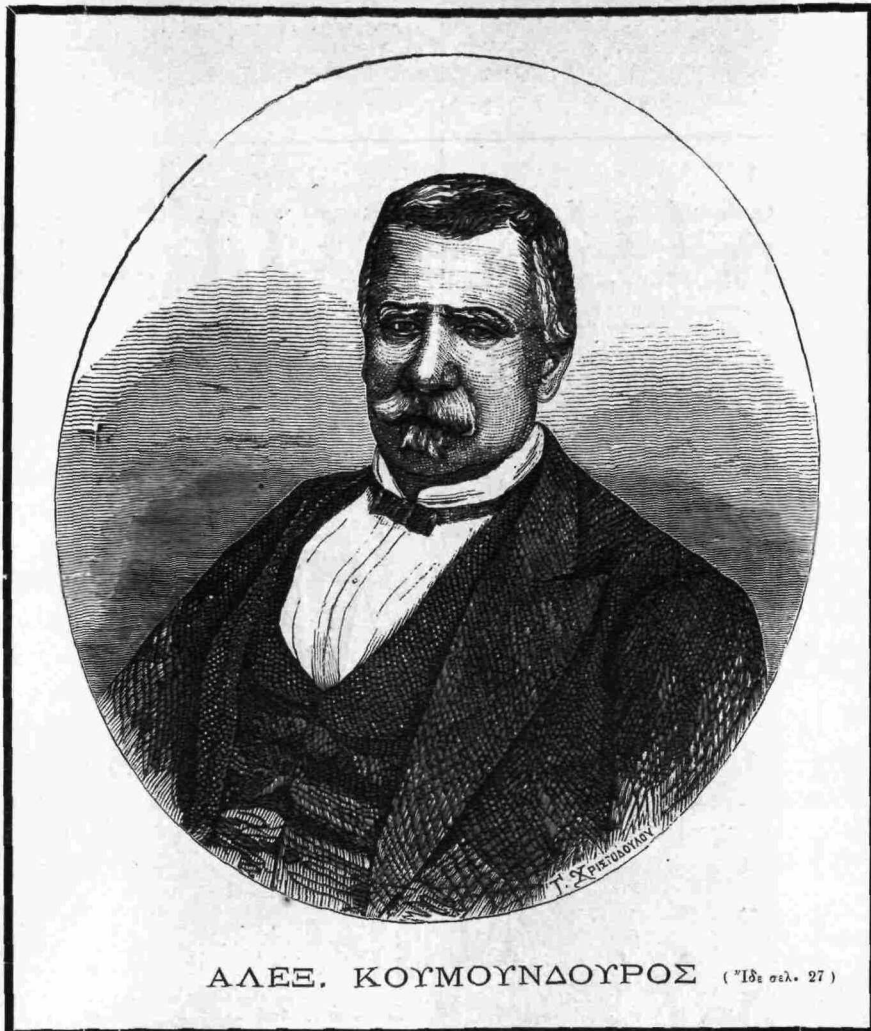
Ὁ γάμος διαδέχεται τὸν ἔρωτα, ὡς ὁ καπνὸς τὴν φλόγα.

Ὁ ἐγώισμος εἶνε ὁ θάνατος τῆς συναναστροφῆς.

Ἐν ἀπὸ τὰ αἴτια δι' ἃ ὑπάρχουσι τόσον σπάνιοι οἱ εὐάρεστοι εἰς τὰς συναναστροφάς, εἶνε διότι ἕκαστος προσέχει εἰς ὅ,τι θέλει νὰ εἴπῃ αὐτὸς μᾶλλον, παρὰ εἰς ὅ,τι οἱ ἄλλοι τῷ λέγουσι.

Τὰ σκώμματα εἶνε εὐχάριστοις ἐπικίνδυνος, εἶνε δάνειον τοῦ ὁποίου ἀναγκάζομεθα πολλάκις ν' ἀποτίσωμεν τὸ κεφάλαιον μετὰ τῶν τόκων.

Δυσπιστεῖτε· δυσπιστεῖτε εἰς τὸν οὐρανὸν ὅστις γελά, εἰς τὴν θάλασσαν ἣτις ἠσυχάζει, εἰς τὸν πολίτευτὴν ὅστις πατριωτικίζει, εἰς τὴν γυναῖκα ἣτις σᾶς ἐναγκαλίζεται, εἰς τὴν φιλίαν ἣτις σᾶς λέγει τ' ἀληθῆ. Δυσπιστεῖτε εἰς ὅλα, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς.



ΑΛΕΞ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ (Ἰδ. σελ. 27)